

MISLI

1965

ŠTEV. 11

NOVEMBER

LETO XIV.

Registered at the
G.P.O., Sydney, for
transmission by post
as a periodical.

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper,
Tel.: FM 1525

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, Sydney.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 75-7094.

Dr. Ivan Mikula, glavni poverjenik

Mohorjeve knjige, vedno lepe in zanimive, že plavajo k nam iz avstrijske Slovenije. Morda so se naučile plavanja na Vrbskem jezeru poleg Celevca. Kajti pred 115 leti, ob ustanovitvi Mohorjeve, še niso imele kam plavati, ker slovensko prekmorsko izseljevanje še ni taklo staro . . .

Okoli 700 mohorskih letnih dariv (po 4 knjige) bo prijadralo v Avstralijo pod vodstvom KOLEDARJA, ki nosi na čelu letnico 1966. Bodo dobrodošli božični darovi in novoletna voščila od Gospe Svete zibelke slovenskega naroda.

Število udov je tako naraslo letos skupno z naraslim številom po žrtvovalnih poverjenikov za posamezne kraje.

Poverjeniki, čim prejmete zaboje, takoj začnite z razpečavanjem knjig! Skrbno vodite seznam udov, pobirajte zaročnino za 1966 in tudi že kar za 1967. Saj je bila stara navada, da se je udnina ali zaročnina pobirala vnaprej.

Zaradi splošne podražitve je letos naročnina £1-5-0, oziroma od 16. februarja naprej \$2.50 (dva dolarja in 50 centov) avstralske denarne veljave. Skromen denarni znesek, pa bogat dar!

DRUŽBA SV. MOHORJA v Celovcu ima obširen tiskarski in knjižniški obrat. Z dohodki vzdržuje tudi dva dijaška doma za fantje in dekleta, podpira znani KOROTAN, akademski dom na Dunaju in še marsikaj podobnega.

Knjige, ki jih dobimo od Mohorjeve, so tako poceni, da od njih ni veliko dobička. Podpirajmo to sijajno ustanovo tudi s posebnimi darovi, da bo zmogla svoje ogromne naloge!

Naročila za knjige sprejemata v Sydneyu poleg mene tudi P. Valerijan in list MISLI, v Melbournu pa p. Bazilij.

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

F.S. FINZGAR III. in IV. je končno dospel. Mnogi že težko čakate na ti dve knjigi. Tako imamo zdaj vseh SEDEM vezanih zvezkov Finžgarja v zalogi. Vsak zvezek stane en funt, poštnina 2 šil. Naročajte!

ROD ZA MEJO, knjiga o Beneških Slovencih — 6 šil.

ZVESTA SRCA, povest, spisala Jožefina Stegbauer — 10 šil.

PRI PODNOŽJU BOŽJEGA PRESTOLA, roman, pisal I.N. Krasnov — 10 šil.

POTA DO ČLOVEKA, psihologija občevanja med ljudmi. Spisal dr. Anton Trstenjak. — 10 šil.

ČLOVEK NA OBEH STRANEH STENE. Povest. Spisal Zorko Simčič. — £ 1-0-0.

Ricciotti — Vodeb: ŽIVLJENJE JEZUSOVO. Tudi to prelepo knjigo imamo spet v zalogi. Cena £2-10-0.

Dr. Fran DETELA I. — Ima povesti: Malo življenje, Kislo grozdje, Prihajač, Gospod Lisec in še druge. — Vezani knjigi je cena 30 šil. s poštnino.

PROTI NOVIM SVETOVOM, prvič okoli sveta in druga odkritja. — 6 šil.

PREKLETA KRI, povest Karla Mauserja — 10 šil.

LETO XIV.

NOVEMBER, 1965

ŠTEV. 11.

“NOV OBRAZ” KATOLIŠKE CERKVE

PREDEEN IZIDE NASLEDNJA ŠTEVILKA “MISLI”, bo Vatikanski koncil II zaključen in njegov potek bo spravila v svoje predale zgodovina. Videti je, da je svetovni tisk zadnje čase dosti manj gostobeseden v poročanju o poteku koncila. Je pač že četrto leto koncila tu in zborovanje škofov v Rimu ni več taka “novica”, kot je bila v začetku. To pa še vedno podrčrtavajo — in se da na kratko povedati — da dobiva katoliška Cerkev novo podobo, nov obraz in da “ne bo nikoli več taka, kot je bila”.

V resnici je seveda mogoče kaj takega reči o Cerkvi le v toliko, v kolikor jo gleda svet s svojimi svetnimi očmi. Spremenjen obraz narave stvari ne spremeni. Tudi človek ostane po letih isti, čeprav ima zelo drugačen obraz. Cerkev ostaja ista, vse razodete resnice je obdržala in jih bo, na znotraj v njej ni spremembe. Začutila pa je, da so časi drugačni, svet se je spremenil. Zato je uvidela potrebo, da se tudi ona svetu okoli sebe pokaže v novim časom prilagojeni podobi. Pri tem je moralo priti do tega, da se je do neke mere spremenil tudi njen notranji ustroj, v kolikor je odvisen od človeških uredb, ne pa naravnost od božjih.

Veliko je bilo govorjenja in pisanja o “konservativnih” in “progresivnih” škofih na koncilu. Pa če pogledamo na stvar z bistrimi očmi, so ravno najbolj progresivni segali vse delj nazaj v preteklost kot konservativni. Poglejmo samo na spremembe v liturgiji ali bogočastju. Zmagali so s vo-

jo “progresivnostjo” tako zelo, da smo dobili sv. mašo jako podobno tisti, ki so jo opravljali v prvih stoletjih krščanstva: v domačem jeziku, bliže ljudem, na preprostem oltarju. V teku stoletij je nekako samo od sebe prišlo do tega, da je ljudem pomenila beseda “oltar” le tiste večje ali manjše, včasih zelo sijajne nastavke nad tebernakeljnomo. Oltarno mizo, ki je v resnici oltar, daritvena priprava, so komaj še opazili.

To je samo en primer, kako so “progresivni” želeli dati Cerkvi nov obraz, novo podobo, in tudi uspeli. Navajamo ta zgled zato, ker je praktičnim katolicanom najbolj viden, kar otipljiv. Vse druge spremembe bi se dale ob tem zgledu več ali manj enako razložiti.

Resničen “nov obraz” Cerkve je morda še najbolj v tem, da je sklenila spustiti se v “dialog” z vsem svetom. Takorekoč v prijateljske stike z njim. Preveč se je v preteklosti zapirala sama vase. Videla je sicer okoli sebe ves svet, pozivljala ga je, učila, hvalila in obsojala. Morda največkrat obsojala. Saj ni bilo nazasluženo. Premalo je pa skušala svet tudi razumeti. Tega se zdaj zaveda.

Zato je navezala tesne stike z drugimi verami, celo s samimi brezverci, z drugimi ustanovami, z drugimi udruženji. Odprla se je, da lahko vsakdo gleda vanjo skozi odprta okna in vrata. Za mnoge, premnoge, ni le to, da zdaj vidijo Cerkev z “novim obrazom” — njen obraz je pred njihovimi očmi sploh šele — prvič. In niso bili redki, ki so ob srečanju s Cerkvijo začudeno obstali in se zamislili.

Teh imen lanska
matica še ni imela . . .
Naj po božjem
usmiljenju počivaju
v miru!

BOBEK ALFRED, 22 let, samec, iz Reke v Slov. Primorju, smrtno ponesrečen z avtom blizu Melbournu, pokopan v Footscray, Vic., 30. dec.

ČEBIN MARTIN, 60 let, družinski oče, r. v Nemčiji. Umrli v Melbournu 2. febr. 1965. Pokopan na pokopališču Keilor, Vic. 5. febr.

ČUŠIN STANA, 32 let, družinska mati, doma od Komna. Umrli v avtomobilki nezgodi v Geelongu, Vic. 19. aprila 1965. Pokopana v Bell Parku, Vic., 22. aprila.

GRIL IVAN, 24 let, samec, iz Hrenovic pri Postojni. Smrtno se je ponesrečil v Victoriji, zadet od vlaka, 6. nov. 1964. Pokopan v Penoli 10. dec.

JELENKO MILAN, 30 let, družinski oče, iz Hudinj pri Celju, Ponesrečen z avtom pod vlakom v Geelongu 10. dec. 1964. Pokopan tam 12. dec.

JANEŽIČ MIRKO, 40 let, samski, doma iz Vipave, ubit v nezgodi z avtom. v Qld. Pokopan v Mt. Isa 16. febr. 1965.

KOLARIČ IVAN, 22 let, samec, doma iz Središča pri Ormožu. Umrli v avtomobilski nezgodi 3. oktobra 1965. Pokopan v Coomi 7. oktobra.

LAJOVIĆ MILIVOJ, 78 let, družinski oče, r. na Vačah pri Litiji. Umrli na raku v Sydneyu 4. jan. 1965. Pokopan v Rookwoodu, 6. jan. 1965.

LAURENČIĆ ANTON, 89 let, vdovec. r. v Logju pri Breginju. Umrli v Melbournu 1. febr. 1965. Pokopan v Footscray 4. febr.

PAVLIČIČ DANE, 70 let, družinski oče, doma iz Like. Umrli v Melbournu 29. marca, pokopan v Keiloru 2. aprila.

PLESNIČAR SILVA, 41 let, samska, r. v Čepovanu. Umrli v Sydneyu 22. febr. 1965. Pokopana v Mona Vale 25. febr.

RAZBORŠEK MARIJA, 70 let, družinska mati, iz Save pri Litiji. Umrli v Melbournu 19. junija v bolnišnici. Pokopana 23. junija v Keiloru.

ROME MARIJA, 71 let, družinska mati, iz Slivnice pri Vel. Laščah. Umrli v Melbournu 6. aprila, pokopana 8. aprila v Keiloru.

SITAR IVAN, 60 let, vdovec, iz Podgore pri Gorici. Umrli 23. avgusta v prometni nezgodi v S.A. Pokopan 26. avgusta v Keiloru.

ŠTAVAR MIRKO, 32 let, družinski oče, iz Šmihela pri Pivki. Umrli v avtomobilski nezgodi 26. junija 1965 v Melbournu Pokopan v Keiloru.

TIHLE BORIS, samec, tržaški rojak, umrli 9. jan. 1965. Pokopan v Coomi, NSW.

VERČ VID, primorski rojak, smrtno ponesrečen 10. marca 1964 v Mareebi, Qld. Pokopan je bil doma v Slov. Primorju.

OD ZIBELKE DO GROBA

(Sinu Matjažu na grob)

Od zibelke do groba,
joj, sinko moj, je kratka pot,
je polna rož in trnja
in zlatih sanj in blodnih zmot.

Z nasmehom nanjo stopiš.
Z očmi uprtimi v pomlad
si zidaš nad oblake
palače bajne, pisan grad.

Vse bližje noč prihaja —
na ustih ti smehlaj zamre:
zaman iztezaš roke —
za gradom grad se ti podre.

Nazadnje truden vsega
z bridkostjo v srcu zaželiš
miru si v črni zemlji
in hrepeneče stisneš križ.

Od zibelke do groba,
joj, sinko moj, je kratka pot!
Presadil kot mladiko
v svoj večni vrt te je Gospod.

Mirko Kunčič

Misli, November, 1965

V SPOMINIH NA BOŽJO NJIVO

Janez Primožič

PRETEKLO JE DOMALA ČETRT STOLETJA, odkar sem zadnjikrat pomolil na božji nji-
vi domače grude, kjer čakajo vstajenja moji starši
in sestra. Ni mi več blizu tista njiva božja, ne po
času ne po kraju, zaživi pa v mojem spominu vsa
taka kot nekdanj. Zaživi prav gotovo vsako leto,
ko se nam napove november. Vseh Svetih popoldne,
nato Vernih duš dan . . .

Pridružil sem se v mislih staršem in z njimi sku-
paj nepregledni množici, ki se pomika proti božji
njeni na ljubljanskem polju, Sv. Križu. Kraj je
bil takrat res njiva miru, neobkrožena od mestne-
ga trušča. Vsa božja njiva je bila nepregledno pol-
je belih krizantem in brlečih lučk. Počakali smo,
da je padel mrak. Dogorevajoče svečke so se spre-
menile v morje v večernem vetru trepetajočih plam-
enčkov. Priganjale so nas k molitvi za drage ra-
jne. Stopali smo od počivališča do počivališča so-
rodnikov, prijateljev in znancev. Odšli so bili pred
nami v večnost. Kar lepo število jih je bilo, a
spomin nanje je bil živ v naših srcih. Naj zares
v božjem miru počivajo!

Usoda nas je potegnila v svet. Daleč za mo-

riem je ostalo domače pokopališče in z njim gro-
bovi naših dragih. Spominjam se, da sem že kot
otrok želel v široki svet. Večkrat sem rekel ma-
mi: Bog ve, kje bodo počivale moje kosti. Nisem
slutil, kako se bodo otroške misli uresničile. Od-
šel sem, spomini so ostali. In se tako radi vrača-
jo tja, od koder sem odšel. Tudi spomini na drage
pokojne.

Skoraj bi jim bil nevoščljiv, da počivajo v do-
mači zemlji. Še so tam dobra srca, ki jih obisku-
jejo, prinašajo rož in svečk, pošiljajo zanje iskren-
no molitev navzgor. Mi v tujini smo z njimi le v
duhu.

Bližji so nam grobovi rojakov na tujih tleh,
znani in neznani. Ne bi bilo prav, če bi pozabili
na one med nami, ki so našli zadnje bivališče pod
Južnim Križem. A za njihove grobove morda ni-
hče ne ve. Morda jih je zalotila bela žena kje v
bushu, v pustinji, morda za volanom, morda med
samimi tujci, da rojaki niti nismo zvedeli za nji-
hove grobove. Naj jih bo veliko ali malo, naša mo-
litev jih najde. Ne pozabimo jih!

Misel nanje je kakor zvonjenje ne Vernih duš
dan, Mrtvim v spomin, živim v opomin. Vsi bomo
enkrat tam, pa dokler smo tu, naj bo naše živ-
ljenje vredno življenja. Živimo za skupnost in de-
lajmo zanj. Res je, živeti le zase je morda najla-
žje, je pa tako življenje tudi najmanj vredno.

Naredimo se vredne, da bomo tudi mi nekoč
mirno počivali v Bogu na božji njiivi in da bo spo-
min za nami blagoslovljen!

Ivan Kolarič v planinskem snegu ob začetku
svoje smrtni poti, naslonjen na avto pred nezgo-
do. V ozadju sta prijatelja Tone Jurenc in L.
Lubi.

Prejšnji mesec smo poročali o nenadni smrti
rojaka Ivana Kolariča. Zavoljo pomanjkanja sred-
stev so prijatelji in drugi rojaki namesto venca
darovali za kritje pogrebnih stroškov, ni pa še
vse poravnano. Doslej so darovali:

Po £ 5: Toni Jurenc, Nace Golob, Jože Leš-
nik, Leo Lubi, Jože Šešel, Božo Franovič, Berto
Peršič, Matija Kovač.

Po £3: Toni Mencinger, Marija in Karel Bo-
kan.

Po £2: Jože in Vilma Mencinger.

Po £1: Jože Kovač, Alojz Strelec. Toni Ju-
renc skupno nabral v Jannaly, Cronalla, Miranda,
Gymea £50.

Po £2: Toni Bizjak, Janez Škraban, Pepca
Miletič.

Po £1: Marjan Kovač, Jože Koprivec. Dr. Mi-
kula v Coomi nabral skupno £8.

Znižani pogrebni stroški v Coomi znašajo
£64-17-0 in ta vsota je bila plačana s čekom 29.10.
Funeral Direktorju Allanu, v Coomi, NSW.

Prosimo nadaljnjih darov, da pokrijemo pri-
manjkljaj za manjše potroške, vključno voznino
za duhovnika. Manjka še £13. Če bi se nabralo kaj
več, bo za sv. maše za pokojnega Ivana in za na-
grobnji križ.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Zbirko imata na skrbi Tone Jurenc in dr.
Mikula.

KOROŠKI SLOVENCİ — NJIHOV DANAŠNJI POLOŽAJ

S Koroške smo dobili daljši sestavek o položaju koroških Slovencev od znanega tamkajšnjega slovenskega rojaka s prošnjo, da ga objavimo v našem listu in s tem opozorimo zlasti Slovence v Ameriki in Kanadi na rojake na Koroškem.

(Am. Dom.)

II.

KO DANES GLEDAMO DVAJSET LET nazaj, lažje prav presojamo, kaj je bilo vse v igri tiste mesece. zato lažje kaj razumemo, kar tedaj ni bilo mogoče razumeti. Korošci smo danes kar veseli, ker živimo v takih razmerah, v katerih ni prišlo do preganjanja duhovnikov, do zapiranja in zapostavljanja katoliških izobražencev kot na Dolnjemsekem, Gorenjskem in drugod po slovenski zemlji. Danes razumemo, zakaj je takrat bežala mimo nas reka Slovencev na tuje. Upam pa, da tudi ti zdaj lažje razumejo nas, zakaj so bile vse naše oči takrat obrnjene k matični državi. Nagonsko smo čutili, da gre spet za usodo celih rodov, kakor takrat ob plebiscitu.

Spominjam se, da mi je rekel ugleden slovenski duhovnik: "Režimi pridejo in minejo, kakor je minil hitlerjanski, toda meja med Nemci in Slovenci ostaja. Vprašanje je le, kje bo ta meja." Danes je jasno, da je šlo na Koroškem vseh teh 20 let za vprašanje: ali Slovenci ostanejo tu ali jih ponemčijo; ne pa za to, ali bo v Ljubljani komunizem ali ne. Klanjam se vsem rojakom po svetu, ki so nas razumeli in nam pomagali, da vzdržimo.

Mislím, da ob dvajsetletnici ni noben časopis po svetu, postavil vprašanja, kakšna so bila ozadja okupacije partizanskih, tedaj mednarodno priznanih jugoslovanskih čet na Koroškem. Partizani so tedaj zasedli vse do Drave. Kdo nam bo povedal čisto resnico, zakaj so se umaknili? Po prvi svetovni vojni je bila velika napaka slovenskih čet ta, da niso Koroške takoj zasedli brez vseh pomislekov. Zakaj so se rdeče jugoslovanske čete umaknile? Ali drži to, da je bila to cena, ki so jo rdeči Slovenci plačali, da so dobili v roke 12.000 slovenskih protikomunistov in jih lahko pobili? Zakaj ni ostala Jugoslavija v krajih južno od Drave vsaj 10 let, kot so ostali Angleži v Celovcu in Rusi na Gradiščanskem? Sicer poizkus rdečega režima južni Koroški ne bi

bil narodnostno bogvekej vpríd, a vendar bi bilo prav poznati ozadje umika iz Koroške.

Naj se nekje tudi objavi, da je vse izgledalo na Koroškem, da bo kljub obljubam Avstriji in kljub Jalti južna Koroška (to je južno od Drave) le pripadla Jugoslaviji. Da se to ni zgodilo, je zapisati Molotovi gesti, ki je dal Titu suknec v hrbet, ker se je sprl s Stalinom. Toda nemški Korošci so računali z dejstvom, da izgube kraje južno od Drave. Zato niso v desetih letih dali iz Celovca nobenega denarja za popraviljanje cest in drugih javnih del na tem ozemlju. Na železniški direkciji so pripravljali načrte, kako urediti vpravljanje železniškega mostu pri Podravljah. Tam namreč teče železniška proga iz Celovca v Beljak nekaj časa južno od Drave. Če bi južno od Drave pripadlo ozemlje Jugoslaviji, bi ta zveza Celovca z Beljakom tekla čez jugoslovansko ozemlje.

DRŽAVNA POGODBA IN SLOVENCİ

Slovenci na Koroškem se radi opiramo na avstrijsko državno pogodbo. Zakaj in kaj pomeni ta državna pogodba?

Ko je bila v prvi svetovni vojni Avstro-Ogrska premagana, je bila sklenjena med njo in jugoslavijo takoimenovana senžermenska pogodba. V tej mirovni pogodbi se je določila končna meja med obema državama. Jugoslavija je sprično razmer morala priznati za Slovence krivično mejo na Karavankah. Da se uredi vrsta drugih reči, je treba včasih tudi kaj takega sprejeti, kar ni človeku povsem po volji.

Problem meje na Koroškem je zapečatil za nekaj desetletij usodo slovenske Koroške. Senžermenska pogodba je bila za Slovence v Avstriji pomembna v toliko, ker se je Avstrija obvezala, da bo upoštevala njihove pravice na Koroškem. Ves čas do druge svetovne vojne smo se Slovenci potemtak sklicevali na priznane pravice v tej pogodbi. Avstrija se je tudi čutila po teh obljubah mednarodno obvezana do pravičnega ravnanja z manjšinami. Ko je seveda Hitler zasedel Avstrijo, je začel uveljavljati le pravico sile in moči nemškega nadčloveka.

Leta 1945 se je na Koroškem ustanovila po angleško zasedbo prva avstrijska koroška deželna vlada. V njo so prišli možje, ki so bili po Hitlerju preganjani. V to vlado je vstopil tudi dr. Joško Tišler, danes ravnatelj slovenske gimnazije v

Celovcu, tedaj pa eden od slovenskih javnih delavcev. Dosegel je, da se je za vse ozemlje, ki je bilo v zadnjih desetletjih smatrano kot dvojezično, uvedla taka šola, da so se na njej morali vsi učenci učiti slovensko in nemško. Otroci naj bi se učili lepega sožitja s sodeželani drugega jezika. Na mesto rasnega sovraštva naj bi stopilo medsebojno sožitje in strpnost.

Naj omenjam, da so tedaj Angleži tu izdajali "Koroško kroniko", otroški list "Korotan" in so izšle tudi nekatere slovenske knjige. Pri vsem tem so sodelovali nekateri begunci pred komunizmom.

To delo bo zapisano v koroški slovenski zgodovini kot pozitivno za naš narodni obstoj. V tej dobi pod Angleži se je še vse premalo naredilo, če gledamo zdaj nazaj. Takrat pač nismo vedeli še, komu bomo pripadli. Tako je bilo treba trdega dela desetih let, da se Slovenci v javnosti nemške Koroške operemo očitka, da smo protidržavni. Nепrestano so nam metali pod noge, da smo za komuniste, ker smo bili za svoj narod, da smo za odcep od Avstrije, ker smo branili slovenske pravice. Danes so ti glasovi vsaj pri nekaterih le potihnili.

(Konec sledi)

"ALI SOGLAŠATE, P. UREDNIK"

GORNJE VPRAŠANJE BEREM V SPISU ROJAKA Stanka Andrejašiča v pričujoči številki MISLI na strani 335. Pisavec pripoveduje, da je neko vzgojno predavanje priporočalo, naj starši rečejo "hvala" otrokom, kadar jim kaj pomagajo. Stanko vpraša, če jaz s tem soglašam.

Moj odgovor je brez pridržka: Da, soglašam. Malo manj pa soglašam s trditvijo, ki jo je mož malo pred tem vprašanjem zapisal, da so stvari, ki o njih piše, za "Slovence... popolnoma novi pojmi." Ta trditev ne drži tako "popolnoma."

Priznam, da se je Stanko dotaknil zadev, ki so za nas vse važne in je zelo prav, da nam jih je ponovil. Da so pa za nas sami novi pojmi, s to trditvijo ne soglašam. Toda naj se omejim na tem mestu samo na predlog, naj starši včasih svojim otrokom rečejo "hvala."

Skušam misliti na svoja otroška leta. Priznam, da beseda "hvala" ni bila prehudo doma pri nas. Niti otroci nismo rabili te besede napram staršem. Prav tako ne starši napram nam. Otroci smo imeli navado reči "bogloni" staršem in vsem drugim, ki se nam je zdelo, da se jim je treba za karkoli zahvaliti. Besedo "hvala" smo poznali najbrž samo v izrazu: Hvala Bogu!

Kaj pa starši napram nam otrokom? Ne spominjam se, da bi bila mati kdaj rekla meni, ko sem bil otrok, "boglonij" za kako moje pomaganje. Dobro se pa spominjam, da je kdaj rekla: Zdej si pa bil res priden, se pa malo odpočij, boš pa potlej spet delal. Drugič je rekla: Priden se bil, te bom že atu pohvalila. Včasih pa ni nič rekla, kos kruha mi je dala za priboljšek. To je bilo boljše od vsake besede in jaz sem rekel "bogloni."

Prepričan sem, da ni bilo samo pri nas tako.

Bilo je še pri marsikateri hiši v tistih časih. Čeprav se beseda "hvala" ni slišala, je pa bil pomen popolnoma isti. Če je pozneje prišlo v navado namesto vsega tega rabiti besedo "hvala", je prav lepo in vse hvale vredno — popolnoma se strinjам.

Nekdaj smo imeli pač nekoliko drugačne navade v marsikaterem pogledu, pa niso bile vse za v smeti. Tako se na primer nismo nikoli poljubovali in objemali — ne s starši ne otroci med seboj. Roke smo si podali in vsa medsebojna ljubeznivost je bila opravljena. Kdor bi pa iz tega sklepal, da smo se manj radi imeli, kot tedanje "gosposke" in menda pozneje tudi kmečke družine, bi se jako jako motil. Z vsem tem kajpada ni rečeno, da se nismo včasih tudi pošteno skregali in celo stekli, pa to ne spada na papir v tej zvezi.

Še marsikaj v spisu rojaka Stanka bi lahko omenil in nekoliko "omilil", pa tu mi je bilo do tega, da odgovorim zgolj na vprašanje, ki je bilo prav meni postavljeno: Ali soglašate, p. urednik? Morda se bo ostalega lotil kdo drugi, saj Stanko po lastni izjavi piše take reči kot "challenge". Hoče, da bi izzval odmev, pa naj bi bil tudi le ugovor, zavrnitev. Po domače rečeno: Na korajžo kliče, da bi se še kdo oglasil. Marsikaj v njegovem spisu je bridka resnica za nas vse, tu pa tam pa ustrelji nekoliko preko cilja.

Toliko v smislu "odmeva" od moje strani. Drugi pa tudi vsi pazljivo preberite Stankov spis pod zaglavjem MOŽ & ŽENA. Prisluhnite odmevu v svoji notranjosti, zapišite tisti odmev in pošljite uredniku za objavo. S tem boste rojaku Stanku najbolj ustregli, pa še komu povrh! — P. Bernard.

Božič tipka

★ LETOS JE PRVA NEDELJA V NOVEMBRU POZNA (7. novembra) in moram te vrstice odposlati uredniku pred našim obiskom pokopališča in romanjem v Sunbury. Tako ne morem poročati ne o udeležbi in ne o vremenu. Upam pa, da bomo imeli zopet lep dan, kakor vsako leto doslej.

V novembru se spominjamo naših dragih pokojnih. Koliko grobov je že na keilorskem pokopališču, ki jih skupno obiščemo enkrat na leto. In koliko jih je že raztresenih po ostalih melbournskih pokopališčih. Za mnoge niti ne vemo. Kolikokrat dolge mesece po pogrebu slučajno zvem za smrt rojaka. Nihče najbližjih — če jih sploh kaj ima — se ne spomni, da bi mi sporočil takoj ob smrti. Tako sem šele pred nekaj dnevi zvedel, da spada v lansko matico mrtvih še eno ime: v januarju ali februarju lanskega leta je pri Frankstonu utonil v morju **Konrad Medved**. Če se ne motim, je bil doma iz Štajerske. Živel je v Fitzroyu. Pokopali so ga na fawknerskem pokopališču.

★ Še daljši kot imenik naših pokojnih pa je imenik "živih mrličev", največ slovenskih fantov, ki jih je požrla Avstralija in se nič več ne oglašajo domačim v domovino. Bogsigavedi kje po našem kontinentu se potikajo ti izgubljeni, ki so celo svoje starše pozabili in jim zanje ni več mar. Toliko pisem dobivam iz domovine, polnih ljubeče materinske skrbi, pisanih s solzami in mislijo na sina, ki nič več ne piše. Mislim, da bi ne bilo napak enkrat objaviti tudi to "matico mrtvih" v našem mesečniku. Morda bi preko lista zvedeli zanje, da vsaj fantov zadnji naslov pošljemo staršem. Mogoče bodo fantu, ki po tujini lahkomišelnostjo zapravlja svojo mladost, vsaj materine vrstice omehčale srce in bo spet začel pisati.

★ Čul sem zgodbo o fantu, ki sicer staršev ni pozabil, le denarja ni imel nikoli, da bi svojemu redkemu pismu kaj priložil. "Saj bi rad kaj poslal, pa sem ves denar dal na konje," je resnico-

ljubno napisal v pismo. Oče mu je odgovoril: "Lepo, lepo, sinko, da si začel s konjerejo. Pa vseeno ne pozabi naju z mamó, če ti gre tako dobro. Prodaj žrebička, pa nama pošlji za kavo in sladkor..."

★ Za našo cerkvico sv. Cirila in Metoda smo do danes nabrali £7,749-6-9. Ta teden so pripeljali boljšo opeko, ki bo za notranjo steno dvorane ter za zunanjo, kar se bo zidu videlo iz zemlje. Zdaj bo treba nabaviti železje za dvoranin strop.

Zadnji dve soboti je bilo pri nas kaj živahno. Grobe stene dvorane so se dvignile iz temeljev. Res še ne do vrha, pa vendar: dvorana dobiva svojo obliko. Zadnjo soboto je dal na razpolago svoje zidarje in delavce slovenski gradbenik Lojze Kavaš. Naša prisrčna zahvala! Sam se je ponudil in svojo obljubo tudi izvršil. Obljubil je, da bo s svojim podjetjem žrtvoval cerkvi še dva dni. — Ko bi vsako slovensko gradbeno podjetje darovalo vsaj en dan, bi bila cerkvica kmalu pod streho.

Vso staro opeko (okrog 20.000) za notranjost sten nam je očistil Škrabov oča, ki je vse denve tako priden, da bi ga težko pogrešali.

★ Dne 3. oktobra so krščevale kar tri družine bivših fantov Baragovega doma: iz North Altona so prinesli TONČKA, sinka Antona Guština in Ane r. Zadel. Miriam je hčerka Jožefa Čeha in Ivane r. Prajdič, Glen Iris. Slavko pa je prvorojenec Draga Logonder in Marije r. Stariha, Kew. — Dne 9. oktobra pa je oblila krstna voda KRISTINO, povorojenko Mihaela Goričana (tudi naš bivši fant) in Elizabete r. Vogrin, Collinwood. — Dne 10. oktobra sta bila dva krsta pri Sv. Družini v Bell Parku: SONJA je novorojenka Rudolfa Horvata in Štefanije r. Livk, IRENA FRANČIŠKA pa hčerka Alojza Boleta in Eme r. Dolenc. — Dne 18. oktobra je bil krst v Morwellu, Gippsland: Za FRANCA bodo klicali provorojenka družine Alojza Gašperiča in Ane r. Balkovec. — Dne 23. oktobra je bil na avstralskih

Brezjah krščen ZLATKO, prvorojenec Franca Fe-
konja in Terezije r. Kežmah, Fawkner. — RO-
BERT VINKO je ime sinku Vinka Omana in Ani-
ce r. Dernič, Bentleigh. H krstu so ga prinesli
dne 30. oktobra. — Naslednji dan so bili v ka-
pelici še trije krsti: DANNY je sinko Jurija Fer-
ligoja in Angele r. Ivančič, Springvale; ANITA
je prirastek družine Janeza Jernejčiča in Anice
r. Plavčak, Reservoir; ANNA pa je hčerka v dru-
žini Lucijana Sosich in Marije r. Quagliato, Deer
Park. — Vsem družinam iskrene čestitke!

★ Ob koncu oktobra je bilo po farah prvo sve-
to obhajilo. Tudi med slovenskimi otroki je bilo
dosti prvoobhajancev. Kako lepo je po družinah,
kjer se oba, oče in mati, pridružita sinku ali
hčerki za ta veliki dan ter pristopita k obhajilni
mizi. Mnoge družine so imele res lepo domače sla-
vje.

V St. Albansu je g. župnik otroke pred obha-
jilom spraševal katekizem. Na vprašanje, kateri
zakrament bodo prejeli kmalu po prvem obhajilu
(mislil je seveda sv. birmo), je eden izmed de-
čkov visoko dvignil roko, potem pa glasno pove-
dal: "Marriage! . . ." Vsa cerkev se je smejala
fantovi korajži.

★ To me je spomnilo, da porok še nisem ome-
nil v tipkariji. Dve sta bili na vrsti v mesecu ok-
tobru obe šestnajstega: Pri Mariji Pomagaj je
stopil pred oltar fant Baragovega doma, Janez
VIDOVIČ in objubil zakonsko zvestobo Hildi BU-
ČEK. Ženin je doma iz Pobrežja, župnija Videm
pri Ptuju, nevesta pa iz Serdice, župnija Sv. Ju-
rij v Prekmurju. — V cerkvi Sv. Duha, Manifold
(Geelong), pa sta si podala za vselej roke Rajko
SELJAK in Terezija MATJAŠIČ. Rajko je iz Za-
kojce, župnija Bukovo, Terezija pa je iz Bušeče
vasi in krščena pri Sv. Križu. — Obema paroma
srčne čestitke na novo življenjsko pot!

★ V sredo dne 8. decembra, na praznik Bre-
zmadežne, bomo imeli v kapelici Marije Pomagaj
v Kew večerno pobožnost. Začetek kakor navadno
ob pol osmih. Vsi vljudno vabljeni!

★ Novembrski dušnopstirski obisk v Adelaidi
bo letos namesto mene opravil g. dr. I. Mikula.
Taktar ima napovedane druge obiske v S.A., pa
bo kar prav, da meni prihrani ta izlet, ko sem
doma tako zaposlen. Spored božje službe itd. kot
po navadi. Našemu potujočemu misijonarju že-
lim mnogo uspeha, rojakom pa privoščim spre-
mbo v duhovnikovi osebi. Naj jim bo dobrodo-
šel!

KOTIČEK NAŠIH MALIH

Moje prvo sv. obhajilo

Sedaj nismo več na deželi. Že dva meseca smo
v Melbournu. Tukaj hodiva z Lili v avstralsko šo-
lo. Sedaj lahko greva tudi v slovensko šolo.

V soboto 30. oktobra sem bila pri prvem sve-
tem obhajilu. Padal je dež. Pa je bilo vseeno lepo.
Po maši smo se slikali. Potem smo šli v dvorano.
Tam smo dobili mnogo dobrih stvari. Potem sem
se slikala s sestro. Doma sem se igrala z Lili, Zin-
ko in Vladekom.

Sedaj bom končala, ker se grem igrat. —
Eda Tomazič

Pregovori

Človek obrača, Bog obrne.
Dober glas gre v deveto vas.
Čez sedem let vse prav pride.
Lenoba je vseh grdob grdoba.

Moj "Project" o Sloveniji

Jaz sem prišla iz Myrtleforda in zdaj stanu-
jemo v Melbournu. Zdaj hodim v drugo šolo. Uči-
teljica me je vprašala, če bi naredila en Project.
Sem pritrčila in zdaj delam Project o Sloveniji.
Je zelo zanimivo.

Na prvo stran sem narisala zemljevid Slove-
nije in Jugoslavije. S puščico sem pokazala kraj,
kjer sem bila rojena. Potem sem narisala eno punčko
v narodni noši. Potem pa velikonočne pirhe in
butaro cvetne nedelje. Okrog butare sem narisala
pomladanske cvetice: zvončke, vijolice, trobe-
ntice in mačice.

Na sredi strani sem narisala "znamenje."
Gospodična Anica mi je povedala, kaj to pomeni.
Znamenje je križ, ki stoji na križišču potov. Ka-
dar kdo gre mimo, se pokriža in reče: Hvaljen
Jezus!

Ker še nisem končala Project, ne vem več,
kaj bi še napisala. Za zdaj na svidenje! Drugič
bom pa napisala, kako je bilo v Sunbury.

Lili Tomazič

Izpod

Triglava

SV. KRIŽ PRI TRSTU se lahko ponaša s svojim rojakom arhitektom Viktorjem Sulčičem, ki je v Argentini zaslovel poleg drugega tudi kot pesnik v kastilijanskem jeziku. Arhitekt Sulčič je odšel v Argentino že leta 1924. Svojo pesniško zbirko je izdal nedavno o priliki svoje 70letnice. Namenil jo je v prvi vrsti slovenski mladini v tujem svetu, ki že težko bere slovensko ali sploh ne. Četudi so Sulčičeve pesmi v tujem jeziku, so vendar slovenske, ker opevajo pesnikovo rojstno domovino, v prvi vrsti Kras. Za poseben poudarek, da je pesnik še vedno zaveden Slovenec, je dodal tri pesmi v slovenščini. Med njimi je kitica: Vi, orjaški hribi, razglasite zmagovito vsem narodom sveta, da ta slovenska zemlja nikomur se ne vda.

V LJUBLJANI JE BIL VELIK NAVAL na vse trgovine, kjer se je karkoli prodajalo. Ljudje so se hoteli iznebiti ljubega dinarja, ki jim je postal tako odveč. Tudi bencin so kupovali na debelo. Po poročilu DELA so prihajali pred bencinske črpalke kar s sodčki in vedri za namakanje vrtov. Poedinci so si dali natočiti tudi po tisoč litrov bencina.

KNJIGO O BENEŠKIH SLOVENCIH v italijanskem jeziku je napisal župnik Angel Kračina pri Sv. Lenartu v Benečiji. V knjigi opisuje z veliko ljubeznijo življenje in navade svojih rojakov ter njihovo zgodovino. Dolgo se ustavlja pri njihovem verskem življenju, poudarja lepoto njihovega slovenskega narečja in navaja domače pesmi. V knjigi je tudi mnogo slik. Namen knjige je gotovo ta, da bi se Italijani, posebno še cerkveni predstavniki, zavedali potreb slovenske manjšine v videmski pokrajini Italije. Knjiga ima naslov: Verske navade naših ljudi.

NA SELU POD LJUBLJANO so, kot znano, sedanji oblastniki podrli prijazno cerkev sv. Jožefa, ki so jo imele karmeličanke. Te so se morale umakniti v tesne prostore hiše, kjer je nekoč stanoval njihov špiritual. V hiši je majhna kapelica, ki je letos poleti doživela izredno slovesnost. V njej je za svojo 40letnico duhovništva maševal dobro znani ameriški duhovnik g. Julij Slapšak. Maši so prisostvovali poleg karmeličank jubilaro-

vi bratje in sestre, ki so vsi v Sloveniji, razen ene sestre, ki je nuna v Beogradu.

NA BREZOVICI PRI LJUBLJANI je poginilo več tucatov krav, ki so jih svoj čas uvozili iz tujine, baje iz Anglije. Hoteli so dobiti v deželo boljše pasme in dvigniti živinorejo na višjo stopnjo. Niso pa poskrbeli za pravilno nego teh "gospodskih" krav, ki so se počutile na slovenski zemlji kot kakšne izganke. Ker si same niso mogle pomagati, ljudje jim pa niso znali, jim ni kazalo drugega, kot napraviti vsemu konec.

SLOVENSKI NOVOMAŠNIKI so po novih mašah letos poromali v Rim in se tudi udeležili sprejema pri sv. Očetu. Ta je v svojem nagovoru v francoskem jeziku posebej pozdravil slovenske novomašnike, jim čestital in jih spodbujal k vztrajnosti v lepem poklicu. Po povratku iz Rima so imeli doma veliko povedati o poteku romanja in ljudje so jih z velikim zanimanjem poslušali.

POŠTNE PRISTOJBINE so v Sloveniji višje nego na Hrvaškem. Ljubljanska "Mladinska knjiga" je zato naložila knjige za svoje naročnike na kamion in jih odpeljala na pošto onkraj Sotle — za Slovenijo. Poročilo (v Klicu Triglava) trdi, da se je dobro izplačalo.

PISEMSKA CENZURA tudi še rogovili v Sloveniji, tako zatrjuje dopisnik v Klicu Triglava in navaja dovolj prepričevalne dokaze, da je to res.

JOSIP VIDMAR, ki ga je zaradi slovenstva napadel Cosič v reviji PRAKSIS, je odgovoril na napad v slovenski SODOBNOSTI. Pojasnjuje: Nacionalno čustvo, za katero nama gre, je preprosto in naravno. Njegov smisel je nekako ta, da smo Slovenci narod, da ima ta narod pravice kot vsak drug, da se ne more počutiti najboljše, dokler njegovim pravicam ni do kraja zadoščeno in da se res ne počuti najboljše, ker s njegovimi pravicami kljub napredku še ni vse v redu.

PESNIK ANTON VODNIK, eden od najboljših priznanih predstavnikov slovenske religiozne lirike, je umrl v Ljubljani 2. oktobra. Po poklicu je bil umetnosti zgodovinar. Star je bil šele 65 let. Pokopali so ga na pokopališču v Dravljah.

IGRALSKO DRUŠTVO V MENGŠU pri Karniku nastopa z igro Pod svobodnim soncem po znanem Finžgarjevem romanu. Nedavno so nastopili z njo v Moravčah in sicer na prostem pod stari rimi stoletnimi lipami. V igri nastopa tudi krdelj Hunov na konjih.

S. D. S. M O Š K I Z B O R

" Š K R J A N Č E K

V A S V A B I N A P O N O V N I

KONCERT SLOVENSKE PESMI

V SOBOTO 20. NOVEMBRA OB 7:30 ZVEČER

AUBURN TOWN HALL, AUBURN, N.S.W.

Auburn Road, dve minuti od postaje)

IZREDNO BOGAT SPORED SLOVENSKE NARODNE IN UMETNE PESMI.

● SLIŠALI BOSTE UGLAJENE GLASOVE NAŠIH "SKRJANČKOV" POD VODSTVOM G. L. KLAKOČERJA NE ZAMUDITE TE LEPE PRILOŽNOSTI!

PO KONCERTU PROSTA ZABAVA S PLESOM

SPORAZUM MED VATIKANOM IN

JUGOSLAVIJO?

Francoska obveščevalna služba je v avgustu prinesla iz Rima poročilo, da vatičanske oblasti proučujejo besedilo sporazuma med jugoslovansko vlado in vatičanskim posredovalcem msgr. Casarolijem, ki se je dalj časa mudil v Beogradu. V pogajanjih s predstavniki jugoslovanske vlade naj bi bil dosegel sporazum o novi ureditvi odnosov med Jugoslavijo in Sv. stolico.

Najtežji oreh pri razgovorih naj bi bilo vprašanje katoliških šol in pouk verouka ter vprašanje v tujini živečih jugoslovanskih katoliških duhovnikov.

Uradno o dosegu kakega sporazuma med Beogradom in Vatikanom ni bilo nič objavljenega. Vesti iz privatnih virov vest francoske agencije potrjujejo v toliko, da je bil nekaj dogovor dejansko dosežen, da pa še ni bil podpisan. Verjetno je prišlo do novih težav in zaprek, kajti po francoskem poročilu bi naj bil sporazum uveljavljen še pred začetkom letošnjega septembra, kar pa se ni zgodilo.

V Z D I H

I. Burnik

*Veliki vzdih,
dobrotnik bolečin —
Razcep na polovici.
Nič ne vem, na katero stran . . .
Hitijo scene —*

*Nekateri verujejo resnici,
temu primerno
Razkrivajo
srce — —*

*Viharna usta ognja
brezpomembno molčijo
sama sebi,
ko sonce razlije čisto luč
na podobe dejanj.*

ALI STE ŽE PORAVNALI NAROČNINO?

KONEC LETA JE PRED VRATI!

IZ POPOTNE TORBE

Dr. I. Mikula

PRIJAZNO VAS SPET POVABIM s seboj na potovanje v severni Queensland. Ustavljali se bomo v krajih, kakor jih bo pač razvrstila v mojem spominu zvesta spremljevalka — popotna torba.

Innisfail, lepo obmorsko mesto, pol poti od Tullya do Cairnsa, priča z osivelim vlažnim zidovjem, da tod pogosto dežuje. Ne le decembra in januarja, v času trajnega tropičnega deževja, tudi sicer rado velja, "sonček sije, dežek gre". Povezan z Gordonvale in South Johnstonom je Innisfail središče sladkorne industrije, ki vsako leto junija in julija pritegne mnogo sezonskih delavcev iz vseh vzhodnih in južnih predelov Avstralije na polletno zaposlitev pri sajenju in zlasti spravljajnu sladkorne trstike. Izredno naporno delo ob vsakem vremenu, v tropični sopari, podnevi in tudi ponoči, brez točno odmerjenih delovnih ur, vzdržijo samo najstanovitnejši, najbolj žilavi fantje in možje. Marsikoga zapelje le mikavni zaslužek, nepoznan pa mu je težaški posel bolečih žuljev, ran in vročega znoja.

Zal mnogi lahkomišelnost zapuste dobre zaposlitve po tovarnah, na zgradbah, v Snowy, ter drivijo kar na slepo za srečo v tropični Queensland, kamor jih vleče pravljicična pustolovščina . . . V Innisfailu in drugod sem srečal dosti razočaranih tudi naših Slovencev, zagrenjenih, zaskrbljenih, ki ob pičli brezposelnosti podpora iščejo zaposlitve . . . Sladkorna industrija se je namreč močno motorizirala. Dobro polovico trstike sedaj sečejo in spravljajo ogromni harvesterji, brneči preko širnih farm; ni treba več mnogih delavcev kot pri sekanju, spravljanju na roko . . . Tako nezaposleni postajajo, čakajo, upajo, da jih bodo farmarji najeli. Čas mineva, žetev napreduje, prihranki kopižijo in mesto polletnega dela bo morda zaposlitev le za dva meseca.

Zato nikarte preslišati resnega opomina: Ne sledi naslepo vsakemu govoričenju ali oglasu, temveč vztrajaj na svojem položaju! Le če te vzame seboj izkušen, zanesljiv prijatelj, le če si dogovorjen z farmarjem ali kontraktorjem, se podaj na daljno pot proti sladkornemu severu ali tobačnemu bušu. Sicer bi morda zamanj čakal zadovoljive zaposlitve in plače; potrošil pa bi svoje žulja-

ve prihranke; na jug bi se vračal z lifti, ker bi za vlak ne bilo več denarja. Naj le dvignejo roko tisti, da povejo svoje take in podobne izkušnje! . . .

Cairns, lepa pestra, pisana, prostrana, širokocestna prestolica Capricornije je nedavno v barvastem filmu očarjala obiskovalce sydneyškega Newsreela. Cilj je mnogobrojnim izletnikom, ki jih privabi milo tropično podnebje, bohotno rastlinstvo in cvetje, morska obala za plavanje in ribarjenje, zlasti pa bajno lepi, v milih barvah se prelivaajoči Coral Riff, recimo podmorski botanični, mineralni, živalski vrt, ki mu na svetu menda ni para. Sicer pa tega ne trdim prepričevalno, ker niti celotnega slavnega rifa nisem videl, ostalih ob drugih oceanskih obalah pa sploh ne. Pravijo, Cairns videti, se vanj zaljubiti, z zaljubljenčevu vztrajnostjo se zopet povrniti — tega ne preči niti voznja na Sunlanderju, sicer udobnem vlaku, ki pa je zelo dolgopotezen, iz Sydneya tri dni in tri noči! — Meni je Cairns še posebno drag zaradi gostoljubnosti škofa, duhovnikov in naših rojakov, ki se kar ne morejo načuditi, da niso pozabljeni, prezrti . . . Pomudil sem se najprej le malo časa, da sem uredil spored naše poznejše tridnevnice. Potem sem z našimi novoporočenci iz Tullya odbrzel od obale v prašni buš. Iz Primorja na Kras, iz obmorske nižine v skalnate planine, od sladkornih farmarjev k tobačnim!

Dimbulah je od mojega lanskega obiska močno napredovala pod vodstvom podjetnega prvega župnika Fr. O'Connorja, mojega požrtvovalnega voznika po raztresenih tobačnih farmah Dalmatincev in redkih Slovencev. Dobila je zelo moderno cerkev, ki se da porazdeliti v štiri šolske razrede. Pouk bodo vodile sestre, ki se bodo naselile v samostanu, ki bo skoro dograjen. Vsa ta lepa cerkvena dela vodi naš gradbeni podjetnik Ivan Leben, ki je župniku desna roka. Tako bo ta zelo razsežna, bolj redko naseljena župnija preskrbljena z najpotrebnejšimi poslopi. Primer razsežnosti župnije je, da je moral župnik za pogrebno opravilo na 85 milj oddaljeno farmo. Le župnišče, star fibro kotič na visokih lesenih podstavkih, bo moral še dolgo dočeti, ker manjka sredstev za novo zgradbo.

Naša misijonska petdnevica, večerna maša s pridigo in petimi litanijami, je bila dobro obiskana. Dokaj je bilo obhajancev. Kljub slabi tobačni letini in revnemu izkupičku ter občutljivi suši je v novi cerkvi zavela verska spomlad. Dal Bog, da ostane tako!

Novim cerkvenim zgradbam in duhovni obnovitvi se je pridružila še nadaljnja novost: Brat Milan Leben se je z družino priselil iz Francije. Naj bi se počutili srečne v Dimbuli, deležni gospodarkega procvita in zmernega blagostanja!

Čeprav je daljni severni Queensland zelo odmaknjen od širnega sveta, smo v Dimbuli, Mareebi, Cairnsu, Mosmanu Hullyu, Mt. Isi vsak večer po cerkvenem opravilu s pomočjo barvanih slik prepotovali precejšen del zemeljske oble. Preko Filipinov in Honkonga smo se pomaknili na Japonsko. Obhodili smo sverno Ameriko, zopet smo si ogledali Evropo z našo ožjo domovino.

Strmeli smo nad umetninami večnega Rima in ponazorili slovesnost kronanja sv. očeta Paula VI. Najzanimivejše so nam bile slike Avstralije in naših rojakov širom nje. Najljubše pa so nam bile pokrajinske in družinske slike svernega Queenslanda, nam najbolj poznanega in dragega. Saj je prav tod sredi osamljenosti božji svet naš sladki dom . . . Zato smo hvaležni našemu Jakobu Topovšku, da se je toplo zavzel za naš paradiz, ki nam je zaenkrat bolj trnov kot rožnat! Toda ceste, vodovodi, koraki, pogledi — vse je usmerjeno v objubljeno deželo bogousmerjene bodočnosti . . .

Soseda **Mareeba** se razvija v prijazno mesto in njena lepa cerkev v meksikanskem slogu nam je dobro služila med tridnevnicco. Pri sv. maši v domačem jeziku ni prostora za dolgočasenje vernikov in ne za občutek osamljenosti duhovnika. Vse navdaja družinska zavest božjih otrok ob Marijinem oltarju. Združeval nas je tudi gostoljubni Brezavščkov dom. Na obisku pri gospe Štefaniji v bolnici sem zagledal MISLI. "Dvakrat jih preberem, da jih skoro na pamet znam", je dejala gospa. Želimo, da Štefanija osveži razbolelo nogo, premnog rojak pa naj osveži spomin — na MISLI, da bo več veselih, dobrih, tolažljivih misli v njegovi vsakdanji osamljenosti!

Prijazna tobačna farmarja Ček in Kovačič, vaščana, prijatelja, oba Jožeta, se ne zaneseta samo na tobačno srečo. Ček dala še pri gradnji cest in vodovodov. Kovačič, ki je dobil na farmarski razstavi v Cairnsu prvo nagrado za najlepšo evetačo (cauliflower, karfiola), goji tisoče tega zlahtnega sočivja. Prezaposlena sta mi pa še nudila opeptovan prevoz v Dimbulo, Cairns in vsenaokrog. Ta

pohvala bodi glasna dovolj, da se morda zglasijo še požrtvovalne neveste za sladki zakonski jarem!

Zaneslo me je še više na sever, v sladkorni in letoviščarski **Mosman**. Posetil sem na sladkorni farmi Mariborčana Stanka Pisoka, ki sladkor pridelava, ko da bi ga samo sladkosnedno srebal s svojo vzorno družino. — Tam pase svoje čebelice, ki tekmujejo s cukrarji in vsemi marljivimi mladimi in starimi, Stanko Leben, menda naš najuspešnejši čebelar. (Če ima še kdo 50 panjev in več, naj se on smatra za najboljšega čebelarja; saj veseli, šaljivi Stanko ne bo zameril, jaz pa še manj.) Najzlahtnejša čebelica-matica je k Stankotu prifrčala iz Švice, dražestna nevesta Eliza. Pred božjim oltarjem sta si podarila srca.

Za slovo smo obiskali čedno oskrbovano pokopališče v Cairnsu. Rajni so še vedno naši sopotniki. V prošnji molitvi jim moramo praviti "Na svidenje!" Z zalujočo družino Bregantičevo in tolažilno Marijo Pomagaj smo postali na preranem grobu Mirkota, vzornega študenta, ki mu je prometna nesreča pretrgala nit mladega življenja. Strte nade? Božje tajne! Prisluhnil sem skrivnemu glasu — v sebi, iz groba, iz večnosti? Naj bo v tolažbo vsem ob preranih grobovih zalujočim:

Atek, ko te mama sprašuje:
"Kam je naš Mirko odšel?"
Ji povej: "Pri Bogu domuje,
Tam naš Mirko čaka vesel!"

Dr. Janez Evangelist Krek

Ob stoletnici rojstva 27. novembra.

Dr. Anton Kacin

1 "DR. JANEZA EV. KREKA sem menda prvič videl l. 1896 ali 1897 na nekem delavskem shodu sredi množice, ki se je pripravljala na medsebojen pretep. Med teisti in ateisti, med "rdečimi" in "belimi" socialisti delavci se je sukalo nekdo v črni duhovniški obleki. Ko je stopil na oder, so mu nekateri zaploskali, drugi pa so piskali — množica pa je vreščala. Kmalu po njegovih prvih besedah je nastal mir. Z močnim, komaj za spoznanje jecljajočim glasom je krepko oblikoval svoje misli, na medklice je odgovarjal s pikrim humorjem — mož je obvladal razburjene, na pretep pripravljene ljudi. Bil je srednje velik, širokopleč, nekoliko usločen; pod visokim čelom so se blesketali naočniki v zlatem okviru. Živahno je gestikuliral z rokami in hudo grešil zoper pisano demostensko etiketo. Kakor da vleče misli z roko na dolgi niti iz glave — tako se mi je zdelo. To je bil dr. Krek, tedaj še malo znano, malo upoštevano bojno ime. Pobjal je materializem, slikal ga je kot grob proizvod človeškega razuma, ki je zmoten že zato, ker je v nasprotju s srcem in čustvom; polemiziral je z revolucionarnim socializmom, kakor so si ga zamislili Marx, Engels, Lassalle, razlagal je svoja načela, ki so jih ugotovili v spisih barona Vogelsang, škof Ketteler in drugi krščanski filozofi novejšje, socialne dobe. Pobjal je revolucionarne nauke francoskih blankistov, ruskih bakunincev, Marxovo materialistično razlogo zgodovine, Lassallove "židovske" domislice — vse je šlo pod kritičen nož; rezal je in razkosaval, primerjal, hvalil, grajal, obsojal — zdravje je kipelo iz njega. Ne

vem, ali je bil tisti lepi večer pridobil kaj pristašev, to pa vem, da je množica onemela pod pomirljivim vtisom njegovega mnogostranskega znanja. Njegov načelni nasprotnik Etbin Kristan je bil nadarjen in nagel debater, izveden v socialnih teorijah, in debata se je zavlekla pozno v noč. Množica je mirno vztrajala in se naslajala ob umskem boju. To ni več navaden politični shod, to je bila kulturna vzgoja načelno nejasne množice. Prenaglo so ji hitele ure v noč. Nepobotana, razprta v dva tabora, fanatična in vendar zadovoljna se je naposled razšla v zavesti, da to, kar je slišala od obeh strani, ni bilo glotno žito, kakršno se ji je navadno podajalo." (1)

Mož, ki ga je socialno-demokratski publicist Albin Prepeluh — Abditus tako simpatično in darzorno predstavil, ko je bil šele na začetku svoje javne poti, je bil zares izredna, enkratna postava v slovenski politični in socialni zgodovini. Pojavil se je v času, ko se je slovenski narod v svojih zgornjih plasteh že zavedal svoje narodne individualnosti in pravice do svojstvenega narodnega obstoja in razvoja. Le delavski in kmečki stan, ki sta tvorila široki temelj naroda, se še nista bila izmotala iz spon fevdalne preteklosti. Prebujenje slovenskega naroda je bilo treba dokončati v širino in globino, do zadnjega slovenskega človeka. To delo je odlično opravil dr. Janez Ev. Krek. S temi zgodovinskimi dejanjem je bil zaključen prepoved slovenskega naroda, ki se je bil začel ob duhovnem botrovanju barona Žige Zoisa dobrih sto let prej. Takrat se je iskra narodne zavesti vžgala, rešda šele v glavah redkih posameznikov, a ugasnila ni potem nikoli več.

Po rojstnem kraju — rodil se je 27. novembra 1865 pri Sv. Gregorju nad Sodražico — in po materi je bil Dolenjec, po očetu, ki ga je bila učiteljska služba zanesla tja, pa Gorenjec. Po prezgodnji očetovi smrti se je mati z vso številno družino peselila v Selca nad škofjo Loko. Janeza je poslala študirat v Ljubljano. Po dovršeni gimnaziji je vstopil v bogoslovje. Novo mašo je daroval na Brezjah. Tisto jesen potem ga je škof Missia poslal

1) Albin Prepeluh: Nekaj spominov na dr. Janeza Ev. Kreka. Ljublj. zvon. 1918 str. 14.

na Dunaj na univerzo. V štirih letih se je pripravil za doktorat iz bogoslovja. Na Dunaju je stanoval v zavodu Avguštinca. Tam so bili bogoslovci in duhovniki vseh avstrijskih narodnosti. V občevanju z njimi ter iz knjig in časopisov se je Krek naučil češčine, poljščine in ukrajiniščine; srbohrvaščino je govoril kot rojen Srb ali Hrvat. Krek je razumel sploh vse slovanske jezike, italijanščino, francosčino in madžarščino. Na Dunaju se je poglobil v socialno ekonomijo. Študiral je zlahka in neverjetno veliko. Za doktorja je bil promoviran 7. maja 1892.

Po doktoratu je bil nekaj mesecev kaplan v Ribnici, nato pa stolni vikar v Ljubljani. Jeseni 1892 je začel predavati v semenišču filozofijo; nekaj let pozneje (1895) je postal profesor fundamentalne teologije in filozofije. Umril je 8. oktobra 1917 v št. Janžu na Dolenjskem. Njegova smrt je pomenila pravo narodno nesrečo.

Od konca študij do smrti je preteklo skoraj natančno 25 let, polnih javnega dela. Svoje veličanske umstvene sile, neizčrpljiv idealizem in življenjski optimizem ter neizmerno srčno dobroto je zastavil v socialnem delu, združništvu, politiki, literaturi, znanosti in časnikarstvu. Po analitični poti je njegovo delo sploh nemogoče zajeti. Videli bi posamezna drevesa, gozda ne. Kongenialno ga je označil Oton Župančič.

"Mož, preprost in dober kakor vsakdanji kruh . . . genij širokih mas . . . Ti edini med nami si umel podati narodu ideal v prijemljivi, skorajda materialni obliki njegovih koristi; pokazati narodno svobodo kot rešenico slednjemu delavcu, zadnji siroti. Nisi bil zaman svečenik, ki uživa v vidni obliki kruha in vina največjo svetost, zakrament življenja. Ta skrivnostna transsubstancija snovnosti v idejo je slovenskemu človeku tako po duši, tako domača, vsakdanja in praznična hkrati, kakor zvonovi, oltarji, monštrance in sveti obredi; zato mu ni bilo težko slediti do zadnjega možu, ki jo je oznanjal . . . Naš centralni duh, srce v sredini!" (2)

Z vsakim utripom svojega srca, z vsako mislijo svojega duha je bil dr. Krek človek javnosti, ne morda kak homo politicus ululans, temveč po Foersterjevi definiciji politike, ki jo je osvojil tudi on — delavec za javno blaginjo.

2) Drju Janezu Ev. Kreku. Ljublj. zvon, 1917 str. 610.

V ožjo javnost je stopil Krek zelo zgodaj, kot učenec tretje gimnazije, ko mu je bilo trinajst let. Začel je namreč sodelovati pri "Domačih vajah", rokopisnem listu gojencev v ljubljanskem Alojzijevišču. Vanj je pisal pesmi in prozo. Tri leta pozneje je izšel njegov prvi tiskan spis "Dva prijatelja" in sicer v "Vrtcu", listu za otroke (1881). Takrat je imel šestnajst let. Ko je bil na univerzi, je vstopil med dominsvetovce. V Domu in svetu je takrat in pozneje objavljal pesmi in povesti. V tem časopisu je izšla tudi njegova daljša povest "Iz nove dobe" (1893). Povesti je pisal tudi v Mohorjev koledar. Pozneje je spisal ali priredil sedem ljudskih iger; zlasti so znane "Tri sestre" (1910), ki so jih mnogokrat igrali, "Turški križ" (1910), "Ob vojski" (natisnjena po njegovi smrti 1918). Več njegovih pesmi je uglasbenih. Pesmi je tudi prevajal; posebno mu je bila všeč pesnica Ada Negri. Imel je oster posluš za lepoto vezane besede.

Naravnost nepregledno je njegovo časnikarsko delo. Političnih člankov njegovih računajo na več tisoč (do šest tisoč); dopisoval je tudi v nemške in češke časopise. Prva njegova samostojna knjiga so "Črne bukve kmečkega stanu" (1895 — psevdonim J. Sovran). V njih razgrinja sliko socialne bede na deželi, a stavi tudi predloge za rešitev. Še danes je koristno in pomembno delo "Socializem" (1901), to je okoli 600 strani debela knjiga, ki podaja, zgodovino socialnih idej in prizadevanj od starega veka dalje do njegovega časa. Krek preprosto in jasno razlaga tudi temeljne pojme o družbi in organizaciji. V tem delu se kaže njegovo velikansko znanje; navaja namreč neštivilno nemških, francoskih, angleških in drugih pisateljev, ki so se bavili s socialnim vprašanjem. Knjiga je še danes sveža in vredna branja. Lahko so poznejši sociologi napisali obširnejše, znanstveno še bolj dognane knjige, a tako z življenjskimi sokovi prepojene in deloma z umetniškimi navdihom oblikovane gotovo niso.

Po smrti dr. Franceta Lampeta (1900) je prevzel nadaljevanje "Zgodb svetega pisma", ki jih je v poljudni izdaji in velikem formatu zalagala Družba sv. Mohorja v Celovcu. Končal je stari zakon in pripravil ves novi zakon. Med prvo svetovno vojno je izšla njegova informativna knjižica "Die Slowenen" (1916), in sicer v Jeni v Nemčiji. V Avstriji jo je cenzura prepovedala. Krek je pisal tudi znanstvene razprave v revijah "Katoliški obzornik" in "Čas". Ljubljanski bogoslovci so stenografirali in dali razmnožiti v Blaznikovi tiskarni v Ljubljani njegova predavanja o psihologiji, kozmologiji, etiki, narodni ekonomiji in dostavke h knjigi "Socializem". Tako je nastalo pet knjig.

(Konec str. 349)

mož in žena

PISMO UREDNIKU

Stanko Andrejašič

O POUKU IN VZGOJI

SPOŠTOVANI P. UREDNIK: — Vedno znova mi prihaja na misel vaš članek v MISLIH, november 1964, pod zaglavjem **Mož & Žena**. Bilo je o vprašanju šole ter šolske in verske vzgoje.

Tam omenjate poskus v mestu Fairport, USA, kjer je župnik opustil farno šolo. Proti koncu pišete: Morda bo tudi Avstralija začela kaj podobnega.

Če opazujete dogajanja v Avstraliji, boste videli, da prav nič ne kaže, da bi Avstralija začela kaj podobnega. In to kljub temu, da se v Avstraliji — drugače kot v Ameriki — poučuje nekaj krščanskega nauka tudi v javnih šolah in kljub temu, da vzdrževanje farnih šol pomeni ogromne napore in materialne izdatke.

Gotovo morajo imeti za to dobre razloge. Vzgoja in pouk, ki jo dajeje starši, je res važna a nezadostna. Od nekaterih staršev se lahko nekaj pričakuje, od drugih zelo malo, ker njihova lastna šola in vzgoja ni bila zadostna. Pri Slovencih vidimo vse preveč zanašanja na tradicijo, ki je je komaj še kaj ostalo, ali pa je preplitka. Prav je imel nadškof O'Hara, ki je zapisal: "Vsako generacijo je treba znova spreobrniti, sicer se vera sprevrže v praznoverje." Pri tem je temeljita šolska vzgoja sredstvo, za katero ni najti enakovrednega nadomestila.

Omenjate v dotičnem članku vaš lastni poskus v fari sv. Jurija, So. Chicago. Tam ste začeli s poukom katekizma podobno kot je storil oni župnik v Fairportu. Pišete, da je taka uredba lahko dobra, prav dobra. Važno vprašanje pri tem pa je, ali je taka uredba ne samo dobra ali prav dobra, ampak če je tudi nboljšša? Morda je samo za silo dobra, ker bodisi drugače res ni mogoče ali pa, recimo, ker župnik ali ne pozna ali pa noče uporabiti metod, s katerimi bi dobil od ljudi finančna sredstva, ki so potrebna za kaj boljšega.

V primeru kot je Fairport, bi bilo važno vedeti, koliko pouka smatrajo, da je ravno prav, koliko preveč in koliko premalo. Avstralci razlikujejo med poukom in vzgojo. Pouk zahteva toliko in toliko časa, pa je opravljeno, dočim vzgoja zahteva

veliko več — ne samo časa, ampak tudi zgledov in navajanja na prakso. Vse to je potrebno skozi mnogo let in to čim delj. Slovenci pa kot da mislijo, da zanje še vedno zadostuje nekdanja Slomškova nedeljska šola.

Od "Misli" bi tudi pričakovali, da bodo dajale več spodbude staršem za čim boljše šolanje otrok. Pričakovali bi, da bo v listu kaj prostora za publiciteto, pohvalo in čestitke uspešnim dijakom. Ker se o tem nič ne piše, ni čudno, da beremo izpod peresa nekega popotnika v Mohorjevem kalendarju na strani 117: "Veliko veselja je užil v družinah, kjer so otroci lepo vzgojeni, ubogljivi in radi molijo. **Le škoda, da ne gredo v višje šole . . .**" (Podčrtal ur.)

Tisti zgled v "Mislih" (nov. 64, stran 341): Moj očka pravi, da je človek lahko dober in pošten, če hodi k maši ali ne" — dokazuje kvečjemu to, da je fant šolo prezgodaj zapustil, sicer bi imel že kako lastno mnenje in se ne bi izgovarjal na očka.

Naslednji resnični zgled bolje kaže vpliv šole. Slovenska družina v Melbournu pri večerji v petek zvečer. Jedo meso. Sin, ki hodi v 3. ali 4. razred farne šole, se mesa ne dotakne. Na vprašanje obiskovalca, zakaj ne, odgovori oče: "On ne bo pokusil mesa v petek, če ga ubiješ".

Slovenci se radi smatrajo za zelo "kulturne." Radi govore o "prosvetno-kulturnem" delovanju. Toda ali more tako delovanje nadomestiti šolo? Gotovo ne, ker tako delovanje zajame le majhen odstotek ljudi in ker pri tistih, ki jih zajame in so brez primerne šolske izobrazbe, pomeni le nekaj takega, kot našivanje krpe na krpo pri raztrganih hlačah.

Še vedno se dogaja, da se Slovenci ponašajo s tem, da med njimi ni nepismenih. Pred 100 leti je to nekaj pomenilo, danes je tako ponašanje že smešno. Tudi če verjamemo, da znajo vsi Slovenci brati, jih je pa masa, ki nikoli nič ne berejo. Ti so komaj kaj na boljšem od nepismenih. O ameriških črncih slišimo, da so na zelo nizkem kulturnem nivoju, baje je komaj tretjina dovršila "High School." Slovenci bi se v tej primerjavi še slabše odrezali.

Berem včasih tako-le geslo: "Vsak zaveden Slovenec podpira slovenstvo." Moram priznati, da nimam jasnih pojmov niti o tem, kaj je zavednost, niti o tem, kaj je slovenstvo in kako naj ga kdo podpira. Sicer sem bral neko definicijo (Misli junij 65, stran 183), ki pravi, da je slovenstvo neka lastnost, ki jo je treba uporabljati. Vendar to ni samo po sebi razvidno, ampak je treba še veliko utemeljevanja in pojasnjevanja. Treba je povedati, kako naj se ta lastnost uporablja in zakaj.

("Slovenstvo je naša v božje-naravnem redu nam dana lastnost — dar, ki smo ga dolžni uporabljati v Stvarnikovo slavo in našo srečo". Tako je bilo brati na onem mestu v MISLIH iz govora dr. Miha Kreka. — Ur.)

Slovenske emigrantske organizacije imajo kot glavni namen, da prispevajo neki delež k podpiranju slovenstva. En način tega podpiranja bi bil, da se sposobna slovenska mladina strokovno izšola in pripravljiva na pošiljanje pomoči v domovino po zgledu ameriških Peace Corps ali laičnih misijonarjev, ki odhajajo za nekaj let čez morje in tam s strokovnim delom pomagajo, kjer je najbolj potrebno. To zadnje bo razen v Trstu in na Koroškem izvedljivo šele nekoč v prihodnosti, vendar se priprave lahko začno desettletja vnaprej. Tak program bi dal neki skupen cilj raznim organizacijam v emigraciji, ki so sedaj organizacije le po imenu. Kaj pomaga pisati, da je v severni Ameriki 700.000 Slovencev, ko pa ni videti, da bi imeli kak "Community spirit", kak globok čut za skupnost ali kak skupen cilj in namen.

Treba je ob vsaki priliki ponavljati, naj mladina izkoristi prilike, ki jih ima v Avstraliji ali Ameriki, da se kar najbolje vzgoji in izšola. Za starše in za narod je to najboljša investicija. Posebno potrebni so strokovnjaki v vzgojeslovju. To je danes najbolj zanemarjena stroka v domovini. Priznati pa moramo, da tudi v preteklosti nikoli ni bila na višini. Saj Slovenci niti poštenega katekizma ne premoremo.

Neprijetno me dirne, kadar berem v MISLIH kak slavospev šibi. Na primer zadnjič (oktober 64): "Šiba še ni ob vso veljavo". Ne da bi šibi odrekel vso veljavo, vendar poudarjanje zgolj šibe spričo tisočeriha važnejših problemov ni na mestu. Šiba ni začetek in konec vzgojne modrosti. (No, hvala Bogu, MISLI tudi kaj takega zapisale niso. — Ur.)

V avtortativni knjigi, kot je avstralski katekizem, oziroma "My way to God, two Teachers book" beremo na strani 59: ". . . there are some who think that discipline means controlling the child from without . . . But fear does not form character. When the fear is removed what happens?" — Ali na strani 318: "The spirit of joy which we infuse into the whole lesson will be our greatest means of drawing their hearts to God."

Podobno bi lahko citirali na dolgo in široko.

"Fear does not form character" — strah ne oblikuje značaja — "The spirit of joy" — vzdušje veselja —: to so za Slovence, vključno slovensko duhovščino, popolnoma novi pojmi. Postane nas sram, ali vsaj čutimo neko zadrego, ko se spominimo na tako slovensko puhlico, kot je: "Šiba novo mašo poje".

Nekoč je neka nuna, ravnateljica učiteljišča, v Melbournu predavala po radiu o vzgoji. Vse je bilo presenetljivo novo. Spominjam se na primer, da je rekla, naj se starši navadijo, da bodo rekli otrokom "hvala!", kadar jim otroci kaj pomagajo. — Ali soglašate, p. urednik?

Še to-le! V slovenski pridigi smo pred meseci slišali: Vzrok, da se ljudje držijo proč od cerkve, nedeljske maše in zakramentov, je v tem, da gazi-jo v nečistosti. Zmotili bi se le enkrat v tisoč primerih.

Gornje je lahko legitimno teološko mnenje. Dvomim pa, da je modro to mnenje predstavljati kot neizpodbitno resnico. Po tej teoriji se namreč ne da vse razložiti. So pač možni še drugi vzroki. Kaj če ni bilo morda nekoč preveč grožnje, sedaj se pa ljudje čutijo dovolj daleč in velja tisto: "When the fear is removed, what happens?"

Tradicionalna slovenska pridiga je nekam zadržana, grozeča, manihejsko pesimistična ali pretirano sentimentalna. Koristno bi bilo, če se tudi tu uporabi navodilo, ki ga daje že imenovana knjiga na strani 60: "A spirit of joyful animation should characterize every religious lesson" — vzdušje veselostne pozitivne naj bo vtisnjeno vsake-mu verskemu pouku.

Za zaključno premišljevanje naj še citiram zaključek izpraševanja vesti iz knjige za drugi razred osnovne šole "My Way to God" stran 141:

"If I failed I shall not be sad, but make up my mind to try harder" — če mi je spodletelo, se ne bom vdajal žalosti, rajši se bom še bolj potrudil.

ALI STE ŽE PORAVNALI NAROČNINO? KONEC LETA JE PRED VRATI!

SLOVENSKO DRUŠTVO V CANBERRI

LETNO POROČILO

OBČNI ZBOR SMO IMELI DNE 11. oktobra. Ni prinesel sprememb v odboru. Predsednik je ostal dobrodušni in gostobesedni Ivan Urh, ki zna namršiti obrvi, kadar vidi kje napako, kot se za šefa spodobi. Tajnik, duša društva, je Franc Bresnik, ki s svojo žilavo delavnostjo jamči za stalen napredek. Blagajnik je Cvetko Falež, dober matematik in odličen računar, pa mu ne smemo zameriti, če pritiska na visoko članarino. Vsi ti visoki funkcionarji imajo ob strani namestnike in upamo, da bodo skupno krepko vodili naše društvo. Celokupnemu odboru je pa zagotovljeno zvesto sodelovanje vseh članov in članic društva, čeprav so ostali izven odbora. Saj nazadnje se je treba vsem, izvoljenim in neizvoljenim, tolažiti s starim izrekom: Nehvaležnost je plačilo sveta.

Poročila o delovanju društva v poslovni dobi preteklega leta so bila zelo razveseljiva. Bilo je več dobro uspeh prireditve in družabnih večerov. Odlično se je obneslo Miklavževanje in Silvestrovanje. Udeležba je bila tudi od strani drugih narodnosti in domačinov Avstralcev. Posebno lepo je tudi uspel obisk igralcev iz Sydneya, ki so nam pokazali igro Razvalina življenja. Bili smo jih veseli in upamo, da tudi oni nas, saj so se sešli tu z različnimi znanci in prijatelji.

Naše društvo je napravilo svoje tudi o priliki zlate maše p. Bernarda, urednika MISLI. Dalo je pobudo za denarno zbirko po zlatomašnikovih namenih in so jo Misli že tudi objavile. Poleg tega je predsednik Ivan Urh jubilarantu osebno izročil dar društva — nov pisalni stroj. Želimo mu, da bi ga dolgo rabil in tudi nam kaj napisal.

(Srčno rad vam napišem kar na tem mestu javno najlepšo zahvalo in pošiljam vsem iskrene pozdrave. — Ur.)

Novi odbor, bolje rečeno: ponovljeni stari odbor, gleda pogumno v novo delovno leto še posebno zato, ker so njegove finance trdne ob lepi vsoti 1629 funtov na banki. Že na prvi seji je napravil lepe nečrte: imeli bomo še v tem letu Martinovanje, Miklavževanje in Silvestrovanje. Vse te in take prireditve pa spremlja skrb in želja, da bi čim prej prišli do lastnega DOMA in se v njem zbirali pod lastno streho k izobraževanju in družabnostim. Posebno mislimo na godbo in petje za mladino, za odrasle pa odrske igre. Gre nam za to, da ostanemo živi člani slovenskega naroda in damo

pogum zaslužnjem bratom v domovini, ki trpijo pod pritiskom raznih kulturnih, gospodarskih in narodnih krivic.

Naša brezbriznost in narodna nezavest bi bila zalitev težko preizkušanih bratov in sester v domovini in bi pripomogla k narodnemu izumiranju Slovencev, ki so cvet in srce Jugoslavije. Bodimo solidarni s slovenskimi izseljenimi brati na vseh kontinentih, ki poznamo njihovo narodno zavest. Tako bomo ostali na površju in se ne utopili v neki mednarodni mešanici. Glavna skrb pa naj nam bo mladina in otroci! — Član obveščevalec.

SLOV. DRUŠTVO CANBERRA

vabi na

MARTINOVANJE

20. novembra — Harmony Club

Yarrabombara Ave., Narrabundah

Vstopnice samo v predprodaji pri članih odbora.

V NEDELJO 5. DEC. OB 3. P.M.

MIKLAVŽEVANJE

v St. Patrick's Girls High School

Otroci pripravljajo presenečenje za vas in za samega Miklavža
Darove sprejema odbor

V SLOVO STAREMU LETU BO

SILVESTROVANJE

31. decembra v Albert Hall-u

(Commonwealth Avenue)

Tudi v pozdrav NOVEMU LETU 1966
Vabimo prijatelje in znance, domačine in izletnike.

ODBOR SLOV. DRUŠTVA
CANBERRA

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

prisrčno vabi vse rojake na

TRADICIONALNO MIKLAVŽEVANJE

Z DVAKRATNIM MIKLAVŽEVIM NASTOPOM

I.

V soboto 4. dec. 1965 ob 8. zvečer
ST. FRANCIS HALL, PADDINGTON, OXFORD ST.

II.

V soboto 11. dec. 1965 ob 8. zvečer
POLJSKA DVORANA, BAREENA & WEST STREET,
CANLEY VALE — CABRAMATTA

*Da boste lahko "Miklavža" pokazali vsem otrokom, bomo imeli
letos kar DVE prireditvi.*

Obe bosta združeni z zaključkom šolskega leta na Slomškovih
šolah, z razdelitvijo spričeval, nagrad, bogatim obdarova
njem otrok in razgibano družabno prireditvijo takoj po
Miklavževem odhodu.

Igral bo provovrsten kontinentalni trio

Pridite v čim večjem številu in pravočasno.
Miklavžev dan je praznik dobrih otrok in veselih odraslih

DARILA ZA OTROKE (in odrasle, kdor želi) oddajte v
kuhinji najpozneje do 8. zvečer

Na veselo svidenje kličeta:

VODSTVO Slomškovih šol

AKCIJA za DOM

NOVO V SLOVENSKEM TISKU

Založba SLOVENSKE PRAVDE v Londonu je
izdala knjigo "NA BRANIKU ZA SOKOLSKE
IDEALE." Ing. Lado Bevc zelo zanimivo opisuje,
kako so komunisti sleparili v ljubljanskem Soko-
lu in si ga deloma podvrgli.

Knjiga stane samo 6-3 in jo dobite pri ge. Pav-
li Miladinovič, Ingleburn, NSW.

Slov. Kult. Akcija v Argentini je razposlala
svojim naročnikom knjigo dr. Milana Komarja:
POT IZ MRTVILA. Vsebuje času primerna raz-
mišljanja o sodobnih kulturnih vprašanjih.

Misli, November, 1965

V isti založbi je izšlo in so naročniki dobili
MEDDOBJE IX, št. 1-3. Vsebinsko silno bogata
knjiga s prispevki samih najbolj znanih slov. li-
teratov v izseljenstvu.

ODPRTI GROBOVI je naslov knjigi (120 stra-
ni), ki je izšla v Argentini za 20letnico strahotne-
ga pomora slovenske narodne vojske po komu-
nistih. Prinaša nepobitne dokumente in pričeva-
nja rešencev, ki še danes žive. — Cena 10 šil.
brez poštne.

KAJ SO SI POVEDALI V SALZBURGU?

Pred meseci je naš list prinesel le kratko poročilo o skupnem zborovanju marksistov in katoličanov v Salzburgu, ki se je vršilo v dneh po 29. aprilu. Bilo je prvo tako zborovanje, verjetno ne zadnje. Pozneje smo dobili pred oči podrobno poročilo o poteku samem in o vsebini njihovih razgovorov. Nekaj izvlečkov bo zanimalo tudi naše bralce. — Ur.

ZBOROVANJE JE ZAMISLILO IN VABILO RAZPOSŁALO mednarodno znanstveno društvo "Paulus". V društvu so večlanjeni katoličani, luteranci in tudi nekristjani. Pobuda je prišla od papeža Pavla VI., ki je večkrat izrekel željo, naj bi se verni ljudje ne ogibali "dialoga" niti v brezverci.

Vabila so šla na mnoge znane katoliške filozofe in teologe, pa prav tako na ideološke predstavnike marksizma-komunizma na obeh straneh železne zavese. Sprva so skoraj vse komunistične dežele obljubile udeležbo. Po nekem nesporazumu je prišlo do tega, da je bila od vseh komunističnih dežel zastopana po svojih delegatih edino Jugoslavija. Od marksističnih ideologov zapadne Evrope so se aktivno udeleževali zborovanja predvsem Francozi in Italijani. Izmed katoličanov je bil napovedan kot govornik tudi dunajski kardinal Koenig, pa je končno izostal. Kjub vsemu je bilo zborovanje kar dosti reprezentativno in udeležba velika, kakih 250.

V razpravo se postavili troje problemov:

1. človek in nadnaravna vera;
2. bodočnost človeka;
3. možnost ideološke koeksistence.

Za vsemi temi problemi je tičalo napol prikrito vprašanje: Ali je marksizem po svoji naravi brezbožen in mora tak ostati do konca? Posameznim v obeh taborih se je namreč zadnje čase začelo dozdevati, da brezboštvo marksizma ne prihaja od Karla Marksa samega, ampak so ga vanj položili šele njegovi nasledniki. Kaj je na tem?

Zborovanje je odprl priznani katoliški filozof in teolog, profesor Marcel Reding. V svojem predavanju je postavil načelo, da v praktičnem vsa-

kdanjem življenju pač morajo ohraniti mirno sožitje zelo različne ideologije. Vsi ljudje ne moremo enako misliti, moramo pa vseeno živeti drug z drugim, drug ob drugem. Zdi se mu verjetno, da marksizem ni od vsega početka brezbožen, vendar bi bilo treba za to mnenje temeljito preiskati in preštudirati vse Marksove spise. Pa naj že bo tako ali tako, vsaj teoretično naj bi bila možna koeksistenca krščanske in marksistične ideologije.

Skoraj nobeden pričujočih se ni strinjal s to idejo. Oglasil se je k besedi Italijan Cesare Luporini in izjavil, da vse proučevanje Marksovih spisov v smislu Redingovega predloga ne bi vodilo nikamor. Po njegovem mnenju današnji komunizem ni zrasel edino iz Marksove filozofije, ampak ima primesi še od drugod. K tej točki se je oglasil tudi italijanski katoličan Girardi.

Naslednje predavanje je imel Francoz Roger Garaudy, ideolog ondotnega komunizma. Dokazoval je: Kristjani kritizirajo komunizem, češ da je uničil ogromne količine zapadne duhovne tradicije. Po njegovem je pa resnica prav nasprotna. Karl Marx je bil prvi, ki je notranje povezal grško, rimsko in krščansko kulturo in s tem ustvaril novo človeško družbo, v kateri človek najde vse, kar potrebuje. Ni mu treba več brezupno upati na neko negotovo daljno bodočnost.

Glede ateizma je pa Baraudy dejal: Preden se vprašamo, če je ateizem marksizmu nekaj bistvenega, si moramo biti najprej na jasnem, kaj prav za prav ateizem je. Preden se vprašamo, ali je kak Bog, moramo si biti na jasnem, kaj Bog je. Končno se moramo vprašati, zakaj je nekoč v zgodovini človeštva bilo potrebno, da je prišlo do pojma Bog.

Nato je govoril spet Italijan Girardi in izrekel misel, da je še poprej treba biti na jasnem, kaj pomeni beseda svoboda. Vera v Boga ima svoj pomen le, če je človek svoboden. Marksizem trdi o sebi, da je za človečansko svobodo, kaj si pa prav za prav predstavlja pod to besedo v materialističnem svetu, je treba šele dognati.

Do besede je prišel Nемец Hans Werhahn, katoličan. Trdil je, da ateizem ni nič drugega kot neko zanikanje, negacija, ki nima nobene prave vsebine in ne nudi nič pozitivnega.

V debati, ki je sledila, so se oglašali marksisti in krepko pobijali Werhahna. Nasprotno je res, so trdili, ateizem ima v sebi veliko pozitivnega, ker obrača vso pozornost na človeka na tem svetu in ga osvobaja nadnaravnosti. Ateizem je človečanski. Marksizem ima od vsega začetka v mislih le človeka in njegovo delo. Hoče ustvariti skupnost, v kateri bo vsak človek užival sadove svojega dela. Pri tem svojem stremljenju gladko izpušča misel

na kako nadnaravnost. Tako dela tudi vsa moder-
na znanost. Marks je z zadovoljstvom opazal, da
se znanost in veda sploh ne bavita s kakšno reli-
gijo.

Še več je bilo rečeno v odgovor Nemcu. Če je
kdo negativen v svojem mišljenju in teženju, je
to v prvi vrsti ravno bogoslovec, ki razlaga religio-
jo. Kaže nekam v nadnaravo, pri tem pa pozablja,
da človek živi v otipljivem svetu. Uči nekaj o Bo-
gu, pa prav nič pozitivnega. Bog mu je le nekak
zamašek, nekako zatočišče, ker brez njega ne more
iz svoje miselne stiske. Toda ko bo človek mogel
v bodoči socialistični državi sam določati tudi svo-
jo bodočnost, bo sama po sebi minila potreba po
Bogu. To se zdi marksistom tako jasno in že vnaprej
dognano, da v svoji dialektični filozofiji govore na-
ravnost o "veri v brezverstvo." Tako bi se skoraj
lahko reklo, da je marksizem sam neke vrste reli-
gija . . .

Mnogi zborovalci so očitali marksističnim pre-
davateljem, da govore iz gole teorije, marksizma

v življenu pa ne poznajo. Prišli so iz svobodnih de-
žel, zlasti iz Francije in Italije, kako marksizem-
komunizem v resnici "dela za narod", kadar pride
na vlado, tega osebno niso doživeli . . .

Naslednje predavanje je imel holandski fran-
čiškan **Osmund Schreuder**. Govoril je o soočenju
verske sociologije z nauki marksizma. Tudi če
gledamo na religijo kot zgolj sociološki, družbo-
slovni pojav, moramo priznati, da v družabnem
krogu ljudi izpolnjuje nujno potrebno nalogo. Za-
to naj nihče ne misli, da nima bodočnosti. Nedna-
ravna vera, religija, bo ostala do konca sveta.
Kakšna bo ta religija, ki bo obstala, o tem ni govo-
ril. Da pa religija kot taka ne bo izginila s sveta
zaradi ekonomskih razvojev, jasno priča medse-
bojno učinkovanje religije in ekonomskih odnosov
v naših dneh, zlasti v Ameriki in na Japonskem.

(Zaključek pride)

IZ PISMA SLOVENSkih ŠKOFOV

(Za izseljensko nedeljo)

ZATO, DRAGI ROJAKI, se radi oklepajte
svojih dušnih pastirjev. V tolažbo vam bodi,
da slišite iz njihovih ust božjo besedo v domačem
jeziku. Pa tudi, da morete pri njih v domači go-
vorici opraviti spoved. Duhovnikova dolžnost je
tudi, da vam v kateri koli stiski pomaga, zakaj
tudi za duhovnika velja beseda apostolova: "Vera
brez del je mrtva." Če ne izvršujemo del lju-
bezni, nismo Kristusovi učenci.

Mnogi ste bili duhovnikove pomoči že deležni
in ste se prepričali, da duhovnik ne živi med vam-
i, da bi mu stregli, ampak da bi stregel. Tako
je rekel o sebi naš Gospod. Tudi duhovnikova ži-
va vera se mora pokazati v nesebični ljubezni do
bratov. "Kar ste storili kateremu mojih najma-
njših bratov, ste meni storili", nas je učil Kristus.
Tudi tisti, ki pridete v tujino samo za nekaj ča-
sa na delo, radi poiščite stik z domačim duhovni-
kom. Tako boste tudi zunaj domovine ostali sta-
novitni v veri in si prizadevali za dobra dela ter
živeli po Kristusovem nauku.

Prav tako ljubite, dragi rojaki, svoje doma-
če katoliške skupnosti in se jih oklepajte. Kjer
vas je več blizu skupaj, se radi shajajte tudi zu-
naj cerkve.

(Celotno pismo pride v decembru — Ur.)

Misli, November, 1965

BLAG SPOMIN OB PRVI OBLETNICI

Msgr. Oskar Pahor

mirnski dekan

Umril 22. novembra 1964

Pokojnikova plemenita in zvesta služba
v Gospodovem vinogradu naj vžiga v nas
plamen žive vere!

Ljubil nas je in mi smo ga ljubili.

Ne bomo ga pozabili.

Bivši faran
Lucijan Mozetič

IN NJENI OBROČKI

(Iz knjige o živalih)

NA DANSKEM IN V HOLANDIJI so dosti preučevali selitev ptic.

Prek teh dveh dežel pelje nekaj velikih cest, ki vsako pomlad vodijo ptice selivke od juga na sever proti manj vročemu poletju in vsako jesen od severa na jug proti manj mrzli zimi. Tam se neizmerne jate pogosto ustavljajo na kopnem ali na vodi, da si odpočijejo pred poletom prek morja ali po njem.

V tistih krajih so najprej nataknili številnim pticam na noge obročke iz aluminija, da bi zvedeli, kam ptice selivke odhajajo.

Če bo kjerkoli na svetu kdo ujel ali ubil katero teh popotnic, ali našel kje mrtvo, bo zapazil obroček. Bral bo v kovino vrezani naslov učenjaka, ki jo je zaznamoval. Če hoče tak človek pomagati znanosti, bo pisal tistemu učenjaku in mu poslal obroček. Tako so znanstveniki polagoma začeli spoznavati, kam se prav za prav ptice odpravljajo, ko se selijo iz mrzlih dežel v vroče in obratno.

Tak učenjak je bil gospod Trpotec v Holandiji, ki je imel majhno hčerko z imenom Viljemina. Na kratko so jo klicali Mina. Očka Trpotec je ob bregu jezera v Holandiji načeloval ptičji opazovalnici. Njegovi pomočniki so z bistroumnimi zankami polovili na tisoče ptic, ki so med poletom na jug tam počivale. Med njimi so bile povodne ptice, čaplje in štokrlje, pa tudi take, ki se ne spuščajo v vodo. Gospod Trpotec jim je natikal na noge obročke s svojim naslovom.

Vsako leto je poobročkal na tisoče ptic in vsako leto je dobival na stotine pisem iz vseh mogočih kotičkov sveta. Pisma so mu povedala, kod so njegove poobročkane ptice hodile in letele. Tako je znanost dognala, kam se ptice selijo.

Trpotčeva hčerka Mina je že od zibelke slišale govoriti o pticah in je zrasla v ljubezni do njih. Bila je lahkonoga deklica, zelo živa in ljubka, prava plavalasa ptička.

Ko ji je bilo 12 let, je nekega dne pobrala prav pod svojim oknom mlado lastovičko, ki je bila padla iz gnezda. Takoj je stekla v delavnico k očku, ki je ravno natikal obročke galebom. Zmagoslavno mu je pokazala grdega, skoraj golega mladiča, ki ga je bil sam kljun.

“Viš, očka, kako je nebeško grd!”

Toda gospod Trpotec se je zanimal samo za dolgokrake ptice in plovce. Ti so mu prinašali slavo. Lastovka je ptica, ki jo vsak človek vidi vsak dan. Najmanjši otrok in največji tepec jo dobro poznata. Čemu bi se učenjak Trpotec zanjo zanimal?

“Pojdi in deni jo nazaj v gnezdo!”

“Oh, očka, rada bi ji v lepi kletki mehko postlala.”

Toda g. Trpotec ni odmaknil oči od galeba, ki mu je natikal obroček. Rekel je:

“Težavna reč, otrok moj, zelo težavna. Če hočeš spraviti svojo lastovko na drugi svet, bo to kar pravašna pot. Če pa hočeš, da bo živela, jo kar brž nesi nazaj v gnezdo.”

“Če je pa tako, ji najprej nataknila obroček, očka. Tako jo bom poznala, ko bo velika. Morebiti bom tudi zvedela, kam bo hodila prezimovat.”

“Se ne izplača, se res ne izplača”, je godrnjal g. Trpotec. “Že dolgo je znano, da lastovke prezimujejo v Senegalu in v Južni Afriki.”

“Pa jaz bi rada vedela, pod katero streho in v kateri hiši se bo nastanila čez zimo.”

“To bi rada? In kaj še drugega bi rada? Zmerom samo rada, rada. Ali ne vidiš, kako sem zaposlen, pa me motiš s svojim rada rada?”

Tako je godrnjal g. Trpotec med delom in odganjal Mino. Bil je videti kar precej nataknen.

“Ne bodi hud, očka!” je dejala Mina in grdo poljubila.

Gospod Trpotec se nikoli ni mogel ustavljati poljubčku plavalase Mine. Smehljal je ožaril njegov strogi učenjaški obraz. Trenutek nato je že delal prav tisto, kar bi deklica rada — prirejal je obroček za lastovičko.

Vzel je košček traku iz aluminija in vrezoval vanj črke in številke. Z majhnim kladivom je narahlo tolkel po dletcu. Ni pa napisal to pot svojega imena, ampak ime svoje hčerke. Dostavil je tudi ime Šviga, ki ga je pravkar Mina dala lastovički. Nato je s kleščami naredil obroček iz traku in ga ovil ptici okoli noge. Na obročku je bilo brati:

“Ime mi je Šviga. Pišite Mini Trpotčevi naša naslov . . .”

Vse je bilo pisano po angleško, zakaj ta jezik govore skoraj po vsem svetu. Verjetno ga bodo razumeli tudi tam, kamor bo lastovica nekoč odletela prezimovat.

Potem je Mina splezala po lestvi ter narahlo položila lastovičko nazaj v gnezdo k njenim štirim bratcem in sestricam. Gnezdo je bilo čisto ob robu strehe.

Šviga je rasla in dobivala perje. Naučila se je letati pod Mininim oknom. Poletovala je tam okoli vse poletje in zmerom se je vračala nazaj v gnezdo. Deklica jo je zmerom spoznala po obročku, ki se ji je svetil na nogi.

Lepega jesenskega dne pa ni bilo več ne švige ne drugih lastovk. Prazno je bilo gnezdo, prazno je bilo pod nebom nad hišo. Lastovke so odletele na jug . . .

Vrnila se je pomlad, vrnile so se lastovke. Med njimi se je vrnila tudi šviga. Takoj prvo jutro, takoj ko se je zbudila, je Mina zaslišala ščebetanje. Planila je k oknu in ga odprla. Resnično, lastovke so poletavale pod sinjim nebom. Kmalu je ena sedla v gnezdo nad oknom in Mina je videla na njeni nogi obroček. Kaj? Dva obročka? Na vsaki nogi je bil eden!

Mina je tekla tekla in poiskala očka.

"Očka, očka, šviga je nazaj! Samo ne vem, če je res ona, ker ima sedaj dva obročka!"

In je poljubila g. Trpotca, da bi dosegla svoje in bi se očka zavzel za lastovico.

Drugi del prih.

DOMISLICA OB ŠPORTU

ZADNJIČ SEM ŠEL PO GOZDU. Čudovito! Kakšnih trideset metrov visoke smreke so stale ravne kot cerkveni stebri. Nenadoma se zdrznem — nekaj prhne pred menoj. Veverica! S tal se je pognala na smrekovo deblo in navpično šinila navzgor — kot puščica na sam vrh. Drugega ni bilo slišati kot škrebjanje krempeljcev po lubju.

Preden sem se prav zavedel, se je že skrila. Strmel sem ob njeni spretnosti. Skušal sem oceniti, koliko časa je potrebovala za ta vzpon. Naštel bi komaj do pet, tako hitro je bila gori. To je 30 metrov v 5 sekundah — 6 metrov na sekundo. In to živalca, ki meri komaj dobro ped.

Če bi hoteli biti športniki veverici kos, bi se morali povzpeti v 5 sekundah 400 metrov visoko. In to je več kot šmarna gora! Kateri športnik se bo mogel kdaj meriti s tem rekordom? Kateri atlet bo kdaj imel take mišice, taka pljuča?

Športniki, ki se bahajo samo s svojo telesno spretnostjo, pozabljajo pa na dušo in njene umske zmožnosti, nam delajo slabe usluge. — (DRUŽINA)

PREŠEREN OBRNEN

PREŠERNOV "MEMENTO MORI" je prišel na misel pisatelju Francu Detelu, ko je pisal svojo povest DELO IN DENAR. In je Prešerna — obrnil.

Peto poglavje povesti opisuje, kako so se dolgočasile gosposke ženske v Javorju, ki so morale živeti nekaj časa na kmetih in ni bilo kar nič prilike za zabavo. Beremo:

Gospoda v Javorju pa ni čutila, da bi se dnevi krajšali. Zdeli so se jim vedno daljši. Naravno! Psa pestovati se človek naveliča, sprehod brez zabavne družbe preseda, branja je kmalu dosti in jesti in piti ne moreš čez neko mero; kaj naj se počenja ves božji dan!

Prvi teden so izpolnila dolgi čas vsaj obiskovanja sosedov. Toda stranko, ki te obišče ali ti vrne obisk, obiraš en dan, dva; potem je zabave konec, in kaj potem! Oh, kratkost življenja našega je dolga!

Dame niso prikrivale svoje nezadovoljnosti.

"Oh, škoda", je zehala hčerka, "da je človeku odrekla narava zimsko spanje! Kako prijetno bi bilo v Javorju zaspati o Vseh svetih in se prebuditi o veliki noči!"

Z Vseh Vetrov

ING. VLADIMIR REMEC je umrl v Chicagi ob koncu avgusta v visoki starosti. Bil je begunec izpod komunizma v domovini. Z njim je legel v grob zadnji med člani slovenske vlade po prevratu leta 1918. V njej je zavzemal poverjenišvo za javna dela. Med vojnami se je udeleževal v raznih vlogah kot javni delavec v katoliških vrstah. Širši slovenski (in do neke meje svetovni) javnosti je bil morda najbolj znan kot lastnik tovarne za upognjeno pohištvo v Duplici pri Kamniku. Komunisti so mu zasegli vse premoženje, nakar se je umaknil v begunstvo z vzo družino, ki je mogla le postopoma za njim v tujino. Naselil se je v Chicagi in se kmalu znašel v novem svetu in novem delu. Pokojnikovo krsto so nosili štirje sinovi, ki so v Ameriki vsi dosegli odlično izobrazko in službe.

VELIKI DNEVNIK "NEW YORK TIMES" je objavil 3. sept. dolg dopis svojega poročevalca v Beogradu, v katerem opisuje stalno padanje splošne izobrazbe v Jugoslaviji in trdi, da tam zelo narašča nepismenost. Dopisnik črpa svoje podatke iz jugoslovanskega komunističnega tiska. Tako navaja poročilo "Komunista", da je okoli poldrugega milijona napismenih. V samem Beogradu je 80.000 nepismenih. Po večini se najde nepismenost med ženskami, ki v mladih dneh niso hodile v šolo, pozneje pa nimajo časa za pouk, ker morajo poleg skrbi za družino hoditi na delo po osem ur na dan.

"DUNAJSKI VRABČKI" je ime avstrijskemu deškemu zboru na Dunaju, ki je zelo zaslovel in je letos obhajal desetletnico. Pevec tega zbora so stari od osem do petnajst let. Za letošnji jubilej je zbor napravil izlet v Rim. Dečki so zapeli podoknico papežu Pavlu v Castelgandolfo in v Rimu zapeli tudi predsedniku Saragatu. Za širše občinstvo so priredili koncert, videlo in slišalo jih je pa tudi po televiziji in radiu. Za desetletnico je zbor dobil v dar grad Kobersdorf na Gradiščanskem. Tam se bo nastanil in šolal.

V FRANCOSKI LITERATURI se zadnje čase vedno bolj uveljavljajo črnski pesniki in pisatelji iz Afrike. Njihove dežele so postale neodvisne, jezik izobražencev je pa francoski. V Parizu je najbolj znan pesnik z imenom Aime Cesaire. Velja za najboljšega črnkega pesnika vseh krajev in časov. Sam se predstavlja tako: Moj priimek: Užaljenec. Moje ime: Ponižanec. Moj stan: Upor-

nik. Moja starost: Kamena doba. — Izdal je že šest pesniških zbirk. Neki kritik se je izrazil o njem, da je "blazna zvezda francoske poezije".

TUDI 95LETNI G. JURIJ TRUNK, ki so o njem pisale MISLI v septembru, poroča v Amer. Slovencu o zborovanju vernih in nevernih v Salzburgu. Svoje poročilo zaključuje: V vsakdanje življenje pride lahko tudi nekaj špasa. Kdo je na boljšem, kristjan ali ateist? Ateist je fignil kristjana: Ljubi kristjan, kako boš goljufan, če zares ni nebes! — Pa je ubrisal kristjan nazaj: Ljubi steist, na kakšen prideš list, če pekel je, bum bum te te!

OD STRAHU BOM UMRLA, če bo to res, je rekla nežna zapadnjakinja, ko je prišla v Indijo in poslušala navodila, kako naj v novi deželi živi. Med drugim so ji povedali, da je v Indiji veliko strupenih kač in jih človek dostikrat najde tudi v svojem stanovanju. Še in še je vzklikala: Od strahu bom umrla! Pa so ji mirno odgovorili: Morda reš, ko boste prvič srečala kačo v svoji sobi. Potem se boste pa tako privadila nanje, da se še zmenila ne boste več.

KONGRESNIKOM ZA PSICHOLOGIJO SPOR-TA je govoril papež Pavel, ko so ga obiskali. Kongresa so se udeležili zastopniki 34 narodov. Med drugim je papež dejal: "Cerkev odobrava športne dejavnosti, ki olajšujejo dobrodejno harmonijo med fizičnim razvojem in umsko ter moralno vzgojo. Seveda pa mora biti pri tem spoštovana prava lestevica vrednot, ohranjena priscrna povezanost družine, zagotovljena udeležba pri socialnem življenju in spolnjevanju verskih dolžnosti. Če je vse to uresničeno, potem je šport zelo dobra stvar. Ne sme namreč postati samemu sebi namen, le tako je in ostane odlično sredstvo za službo človeku v njegovem osebnem in družabnem življenju".

"APOSTOLIK" JE DRUGO IME za papeža in to ime rada uporablja DRUŽINA, današnji edini verski list v domovini. V spisih iz časov sv. bratov Cirila in Metoda kar redno nahajamo besedo Apostolik za papeža. Videti je, da so se v Sloveniji spet oprijeli tega naziva prav v smislu obnovitve mišljenja in čustvovanja ciril-metodovskih časov.

PAPEŽ JANEZ XXIII JE PISAL nekoč bratu Ksaveriju: "Ljubše kot hvala, voščila in čestitke ljudi mi je usmiljenje Gospodovo, ki me je izvolil

za tako veliko nalogo. Moj osebni mir, ki napravi-
 na svet takšen vtis, je ves v tem, da se držim po-
 korščine in ne želim živeti delj kot je božja volja.
 Ne želim, da bi bilo tudi samo en dan preko časa,
 ko pride angel smrti in me odvede v nebesa, ka-
 kor trdno upam." — Sodijo, da je s temi besedami
 papež izdal tisto svojo "skrivnost", o kateri piše-
 jo, da jo je nekje imel in je z njo očaral tako-
 rekoč ves svet.

VATIKANSKA ZVEZDARNA, ki je zadnje
 čase nastanjena v Castel Gandolfu, papeževi po-
 letni rezidenci, praznuje letos tridesetletnico ob-
 stanka. Dosedaj je izvršila mnoga važna znanstve-
 na dela in jih objavila za uporabo drugih zvezdarn.
 Je svetovno priznana kot ena najboljših. Vodijo jo
 jezuiti. Sedaj je njen ravnatelj Avstalec. Nekoč je
 pa vodil delo v njej svetovno znani zvezdoslovec
 P. Secchi, ki je umrl leta 1878.

PATRIARHA ATENAGORASA v Carigradu,
 znanega po osebnem prijateljstvu s papežem, moč-
 no napada dnevni tisk v Turčiji. Dolži ga, da na
 tihem drži s patriarhom Makariosom, državnim
 predsednikom na Cipru, in po tej poti dela zo-
 per turško državo. Je že bilo na tem, da ga preže-
 nejo iz Turčije. Patriarh pa samo mirno izjavlja:
 Sem državljani Turčije, sem v službi domovine, de-
 lujem za njen blagor, želim ostati na svojem me-
 stu. Če me pa hoče vlada izgnati, je to njena stvar,
 ne moja.

G. ALOJZIJ BAZNIK, slovenski Amerikanec,
 je župnik pri sv. Vidu v Clevelandu. Med vojno je
 bil vojni kurat v Evropi in proti koncu vojne z
 ameriško armado na Goriškem. Tako se je dobro
 seznanil z razmerami, ki so takrat vladale na Pri-
 morskem. V preteklem septembru so ga trije slo-
 venski škofje povabili k sebi v Rim in se z njimi
 skupaj udeležuje koncilskih zborovanj. Videti je,
 da se hočejo z njim tudi posvetovati o dušnem pa-
 stirstvu med Slovenci v izseljenstvu in še več ta-
 kega.

NIČ NOVEGA POD SONCEM, je star izrek,
 ki vedno manj drži. Vzemimo na primer avstral-
 sko stališče glede državne podpore privatnim šo-
 lam, ki so v glavnem vse katoliške. Še pred malo
 leti je ves nekatoliški tisk enoglasno kričal zoper
 vse take poskuse, politične stranke so dokazovale
 neustavnost takih poskušav, katoličani so bili
 "vdani v usodo". Danes pa lahko beremo v čisto
 posvetnem tisku: Nobena stranka ne more več
 upati na zmago pri volitvah, če iz svojega progra-
 ma izključuje državno pomoč privatnim šolam.

"KLIC TRIGLAVA" v LONDONU je zapisal:
 Smo tudi mi del slovenskega naroda. Kot take nas
 boli, kar boli Slovence doma. Zabavljamo, ker bi
 radi zboljšali; čutimo se prizadete (zaradi žalo-
 stnih razmer doma), ker smo Slovenci. Morda je
 naš odnos podoben Cankarjevemu odnosu do do-
 movine, doline šentflorjanske. Bičal je njene napa-
 ke, ker jo je ljubil.

Sydneyski rojaki ob grobu Marije
 Tavčar-Tamberi iz Dutovlja

SREČOLOVCI

I. Burnik

*Mi smo tu
 nedoločno v čakanju,
 polni dvomljivih sanj.*

*Naša onemogla domišljija
 se leno izgublja
 v začaranem krogu spoznanj.*

*Zaprti vase —
 Vsi brezbrizni, bedni,
 kakor luknjičasta sreča,
 iščemo si novih,
 vedi si ga Bog, kakšnih le, potov
 in dognanj.*

PISATELJEVATI

Svojo pot do pisateljskega uspeha in slave je opisal že marsikateri pisatelj. Vsak tak spis in opis je zanimiv in poučen. To velja tudi o spominih, ki jih je napisal angleški romanopisec Robert Louis Stevenson. Tudi njegove vrstice pričajo, da noben pisatelj ne pade kot tak in neba, ampak se mora na trnovi zemlji s trudom in naporom prikopati do uspehov. Ur.

VSO MOJO MLADOST, KO SEM BIL deček in pozneje mladenič, so me imeli za lenuha. S prstom so kazali name in me oštevali: Glejte ga, postopača! V resnici sem pa bil zmerom zaposlen in sem imel svoje delo. Učil sem se namreč pisateljvati. Zmerom sem imel s seboj v žepu dve knjigi. Eno sem bral, v drugo sem pisal.

Na sprehodih sem si belil glavo, kakšne besede bi uporabil za opis stvari, ki sem jih videl okoli sebe. Potem sem se usedel na rob poti in dalje bral, ali pa si zapisoval v zvezek, kaj se godi v prosti naravi. Včasih sem svoja opazovanja povil v okorne verze. Tako sem lovil besede in se z njimi ukvarjal. Pri tem nisem imel določene name, stvar sama na sebi me je veselila.

Prav na tistem nekje je tičala v meni skrita želja, da bi postal pisatelj, to že priznam. Vendar me je v tistih časih v prvi vrsti mikalo, da bi znal za opis vsake stvari najti pravo besedo. Trudil sem se za dovršenost v pisani besedi na podoben način, kakor se drugi trudijo za kaj drugega. Na primer, da bi znali izrezljati iz kosa lesa dovršeno podobo.

Najprej sem se lotil učenja za dosego dovršenih opisov, kar že omenil. Saj kdor ima odprte oči, zmerom najde okoli sebe kaj takega, da zasluži opisovanje. Vsak kraj ali cela pokrajina nudita toliko nalog, da jih nikoli ne moreš izčrpati. Trudil sem se pa še drugače. Odhajal sem na sprehode in moji domači so mi očitali, da se hodim potepat. Jaz sem se pa na sprehodih sam s seboj pogovarjal, kakor sem imel v spominu pogovore iz knjig, ali sem jih pa sam sestavljal in si jih zapisoval. Tako sem se z živo besedo vadil za pisano in pisateljsko.

Vse to je bilo kar dobro zaradi vaje. Danes bi rad spet pogledal v svoje zapiske iz tistih časov, pa jih nimam. Vedno sem jih namreč od časa spet uničil, ker sem ob do časa branju našel v njih preveč samozavesti ali pa potrtosti. Zazdelo se mi je, da s takimi vajami ne bom nikamor prišel, pa sem se lotil drugačnih. Ostajal sem bolj

doma in na skrivnem bral razne knjige. Kadar sem naletel na kaj posebno lepega, da me je živo prijetelo, sem zaprl knjigo in skušal isto po svoje povedati v svojem zvezku. Ni se mi dosti posrečilo in tega sem si bil svest. Poskušal sem spet in spet, zadovoljilo me ni. Vendar moram priznati, da sem si priboril s takimi vajami nekaj spretnosti glede ritma, skladnosti, zgradbe in razporeditve različnih delov zamišljenje zgodbe. Vendar sem moral sam sebi očitati, da močno posnemam druge znane pisatelje. Ko sem napisal kaj lastnega, se je delu poznalo, da sem udaril pot za tistim pisateljem, ki sem ga malo prej bral . . .

Ko mi je bilo točno trinajst let, sem skušal označiti in preceniti prebivalce glavnega mesta v slogu pisatelja Congreva in njegovega dela "Book of Snobs." Podobno je bilo z mnogimi drugimi pisatelji. Lahko bi naštel dolgo vrsto svojih prezgodaj rojenih povesti in iger, ki sem jih napisal v tistih časih in se jih še spominjam. Nekaj mojih

MEMENTO MORI

Dr. France Prešeren

Dolgost življenja našega je kratka.
Kaj znanec je zasula že lopata!
Odrta noč in dan so groba vrata,
al dneva ne pove nobena pratka.

Pred smrtjo ne obvarje koža gladka,
od nje nas ne odkupjo kupi zlata,
ne odpodí od nas življenja tata
veselja hrup, ne pevcev pesem sladka.

Naj zmisli, kdor slepoto ljubi sveta
in od veselja do veselja leta,
da smrtna žetva vsak dan bolj dozori.

Znabiti, da kdor zdaj vesel prepeva,
v mrtvaškem prtu nam pred koncem dneva
molče trobental bo: "Memento mori."

V sonetu preseneča strog, skoraj pridigarško priostren izraz, ki pač ni bil pesniku svojstven in kakršnega so rabili tedanji duhovniki. Vendar pa pesnik nikjer ne zaide v gol pouk, temveč mojstrsko stopnjuje pesnitev od začetnih ostro upodobljenih ugotovitev o neizbežnosti smrti v rahlo opozorilo, naj človek ne naveže srca na "slepoto sveta", v možnost, da se bo še pred zatonom dneva razlegal z mrtvega obličja trenutno veselega pevca grobni molk, ki bo zadel vsakogar, kakor glas trobente s klicem: Memento mori! (Spominjaj se smrti!) — Anton Slodnjak.

prvorojencev so pozneje drugi zboljšali in eno svojih tragedij pod naslovom "Semiramis" sem nekoč zagledal natisnjeno pod imenom drugega avtorja in naslov ji je bil "Knez Oto."

Naj bo tebi ali meni vseh ali ne, taka je pot do uspešnega pisateljevanja. Učiti se je treba in spet učiti. To je način, kolikor mi je znano, po katerem so se urili vsi književniki in pisatelji. Celo sam Shakespeare, ki je vendar kralj med pisatelji, je izšel iz šole posnemanja. Le po temeljitem šolanju je mogoče upati, da se bodo rodili dobri pisatelji. Preden more začetnik vedeti, kaj je zanj najbolj primerno, mora poskusiti vse, kar mu je dostopno. Šele po dolgih letih naporne vaje se more mirno uvesti k mizi in upati, da bo cel roj misli in besed priletel od nekod na njegov mignilje. Tedaj šele pride do tega, da ne samo poedine besede, ampak kar cele periode in vrste besednih fraz čakajo na pisateljev poziv in mu polnijo papir. Tedaj končno tudi sam ve, kaj hoče in kako hoče, pa tudi zmore — seveda vedno v tesnih mejah splošne človeške zmožnosti.

Dokler pa ne doseže tega vrhunca, mora učenec neprestano sam sebi ponavljati stari rek: Ne-

uspeh je edina pot, prava široka cesta do uspeha. Ko mislim na to svojo pot neuspehov, se moram v toliko pohvaliti, da sem bistroumno svoje izdelke drugega za drugim uničeval. Res, sestavljal sem jih z veseljem, ko so bili dovršeni, sem videl, da niso bili kaj prida. Svojim prijateljem sem jih le kdaj pa kdaj pokazal. Ko sem pa nekaj takih prijateljev izbral, najbolj zaupnih pač, so bili do mene popolnoma odkriti. Eden mi je vrnil spis in samo rekel: Mašilo! Drug mi je pisal: Ne morem razumeti, zakaj kuješ tako slabe lirične pesmi. — Jaz sem pa rekel sam pri sebi: Zato, ker boljših delati ne znam . . .

Tretji primer: Poslal sem svoj rokopis neki reviji, da bi ga natisnili. Vrnili so mi ga brez pripombe. Kaj sem hotel? Niti presenečen nisem bil, niti užaljen. Sumil sem — kot vsi začetniki — da spisa niso niti pregledali, kaj šele pazljivo prebrali. Kaj zdaj? Če spisa res niso prebrali, ne kaže poskus ponoviti. Če so pa prebrali in kar tako vrnili, pomeni, da pač še nisem zrel za dober spis, zato se moram še in še učiti in spoznavati življenje.

AKCIJA ZA DOM

Akcija "Domača zabava" v Paddingtonu dne 23. oktobra je obogatila SKLAD ZA DOM za £44-10-5.

Dva meseca, ki še preostajata v tem letu, bosta izredno razgibana kar se tiče raznih prireditev — "Škrjančki bodo ponovili koncert v soboto 20. novembra v Auburn Town Hall. — Četrtega decembra pa bo prišel Miklavž v St. Francis Hall, Paddington, teden pozneje, 11. dec. pa v poljsko dvorano v Cabramatti. Tako boste tudi rojaki, ki živite v zapadnih predelih Sydneya, imeli Miklavža v svoji sredi, ki bo obdaroval vaše otroke, nam starejšim pa bo znova pričaral lepe otroške spomine. Ena obeh Miklavževih prireditev bo v prid Akcije. Obema pa bo Miklavževemu obdarovanju in otroškemu nastopu sledila zabava s plesom.

V načrtu je tudi Silvestrovanje na dveh krajih. Eno bo v St. Francis dvorani, Paddington,

drugo, pa po vsej verjetnosti v poljski dvorani, tam kot Miklavževanje. Točni podatki bodo objavljeni v decembrski številki.

Sklad za Dom je sedaj £1668-3-7. Naš cilj je: do konca leta dvigniti številko na DVA TISOČKA! Odvisno je od radodarnosti rojakov!

Naslednji rojaki so znova ali prvič darovali v Sklad za Dom:

- £ 18.0.0: Franc Valenčič
- £ 5. 0.0: Ludvik in Zorka Kovačič
- £ 3. 0.0: Hedviga Stankovič
- £ 2.10.0: Marija Plesničar

Po £1.0.0: Karel Burjan, Janez Meznarič, Zvonko Velišček.

Iskrena hvala vsem! Želimo jim veliko posnemalcev!

Za odbor Akcije

P. Valerian

"TRIGLAVOVE" BOŽIČNE PLOŠČE

Pevski zbor TRIGLAV v Melbournu je poleg treh drugih plošč izdal tudi eno božično. Sezite po njej!

Dobi se pri p. Baziliju, v Slov. Domu, na prireditvah in pri Vladu Trampužu, 17 Birchwood Ave., Fawkner, Vic.

V Sydneju jo ima v zalogi p. Valerijan, Paddington.

P. Valerijan

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Tel. za p. Valerijana: FA 7044

Službe božje

Nedelja 21. nov. (tretja v mesecu) **Leichhardt** (sv. Jožef) **ob 10:30.**

Nedelja 28. nov. (četrti, 1. ADVENTNA):
Sydney, St. Patrick, ob 10:30
Villawood (Gurney Rd.) ob 10:15

Nedelja 5. dec. (prva v mesecu):
Blacktown (stara cerkev) ob 10:30
Croydon Park (sv. Janez) ob 10:30

Nedelja 12. dec. (druga v mesecu):
Sydney (St. Patrick) ob 10:30

WOLLONGONG (katedrala) ob 5. popoldne

NA ADVENTNO POT

Dr. I. Mikula

V drugi polovici novembra nameravam opraviti dušnopastirski obisk v **Andamooki, Coober Pedy, Pt. Augusti, Fayalli, S.A.** Tam pa sem že na pol poti v **Kalgoorlie** in **Perth** v W.A.

Tako bom v prvi polovici decembra skušal izpolniti izsiljeno obljubo predbožičnega obiska za pripravo krščanskega praznovanja Jezusovega rojstva.

Torej na svidenje v S.A. po 17. novembru in v W.A. vsaj za nedeljo, 5. dec., za 8. dec., Marijin praznik, in za 12. december. Podroben spored bom v S.A. in W.A. sporočil pismeno.

Glejte, da bodo vsaj še tedaj vozili vlaki, avtomobili ter — štifletencug. Bog daj srečno pot!

DODATEK: Po dogovoru s p. Bazilijem bom tudi v Adelaidi opravil namesto njega novembrski dušnopastirski obisk. Služba božja kot po navadi v nedeljo 28. novembra. O vsem drugem se bomo poemnila na mestu.

Na misijonsko nedeljo 24. oktobra, ki je bila obenem tudi izseljenska nedelja — bil je namreč god svetega Rafaela nadangela — smo se zbrali v ukrajinski cerkvi v Lidcombe. Kar lepo število nas je bilo. Pa bi jih bilo še več, če ne bi nekaterih premotil dež. Ta dež je naše romanje prikrajšal za procesijo, ki bi jo spremljala molitev svetega rožnega venca. Smo pa zato v cerkvi zmolili eno desetko.

— Sledila je molitvena ura (v skrajšani obliki) za zedinjenje z vzhodno Cerkvijo. Nato je g. dr. Ivan Mikula pridigal o zgodovini vzhodnega razkola in o pomenu misijonskega dela svetih bratov Cirila in Metoda med Slovani. Po pridigi je p. Bernard pristopil k oltarju in opravil slovensko peto mašo in obhajal čedno število. Na koro je bil g. Ludvik Klakočar s peveci, ki so peli slovensko liturgično besedilo za peto mašo. To mašo je skomponiral g. Marjan Grgič v Londonu. Priredil jo je po motivih staroslovanske liturgije, v kolikor se je ohranila na nekaterih otokih našega Jadrana. — V prvi klopi na listni strani smo opazili lepo število narodnih noš, večinoma deklice. Med njimi je bilo nekaj novih, ki smo jih prvič videli v javnosti.

Po sveti maši smo šli — hočeš nočeš — v dvorano vedrit, ker je deževalo. Pa sem prepričan, da nikomur ni bilo žal, da je šel. Saj smo imeli užitek slišati Jaksetičevega Danny-ja, ki nam na harmoniko zaigral nekaj slovenskih. Obeta se nam dober harmonikaš za naše prireditve! Potem so nam "Škrjančki" nudili predokus svojega koncerta. Oh čašiči toplega čaja in drugih dobrot (ki so jih nekateri prinesli s seboj), je čas hitro minil; obenem se je med tem vreme popravilo, da smo se lahko veselo razšli.

— Vsem skupaj lepa hvala za udeležbo in kršnokoli pomoč, ki ste jo nudili: pevcem, narodnim nošam, ministrantom in gospem, ki so pripravile čaj.

MOLIMO ZA DOMOVINO!

"Marija Pomagaj, Kraljica Slovencev, izprosi pri svojem Sinu slovenskemu narodu, da te bo molil gel nemoteno častiti in slaviti!

Prva nedelja v decembru, 5. dan v mesecu, zopet vabi k molitvi za domovino v kapelici sv. Frančiška v Paddingtonu ob 4. popoldne.

SVETI ELIJA NA PLANINI pod MIRNO GORO

Pričujočo zanimivost je napisal v Ameriško Domovino dr. Edi Gobec, ki je pred meseci obiskal domovino iz Amerike. Prav vredna je, da se seznanimo z njo tudi mi v Avstraliji. — Ur.

V LJUBLJANI SEM SE RAZGOVARJAL z mnogimi študenti, med njimi tudi s Tončkom Grahkom, starim menda kakih 16 ali 17 let, ki mi je prav krepko stisnil roko. Takoj sem opazil, da mu je koža na dlani trda kot podplat, kar navadno ni značilno za mestne fantiče "Od kod pa ti žulji?" povprašam Tončka.

"Cerkev popravljamo," mi odgovori. "Spremenjena je bila v hlev in že se je začela podirati, pa sem zbral nekaj študentov in smo jo šli popravljati. Delo že odrinemo, edino denarja za material kar ne moremo dosti zbrati." Tonček so oči kar sijale v mladem zagonu.

"Ali bi hotel prav na kratko kaj napisati o tej Vaši cerkvi in o Vašem delu, Tonček?"

Z veseljem je pritrdil, vzel pero in papir in po nekaj minutah sem imel v rokah tale kratki opis. Čitajte zdaj skupaj z mano, kaj je napisal mladi ljubljanski študent Tonček!

Cerkev sv. Elije je bila zgrajena okrog l. 1620. Sedanja oblika pa je dobila leta 1840. Notranjost je pozni barok. Župljani pred vojno so bili predvsem Kočevski Nemci. Po vojni so dosti njihovih domov zasedli priseljenci iz Bosne, iz Slovenije, Prekmurja in delno celo cigani. Ta zemlja je sedaj nacionalizirana ter je v večini last državnih posestev.

Župnija Planina je imela šest podružnih cerkva, katere so že med vojno razkrili in opustošili. Po končani vojni so cerkev sv. Elije najprej spremenili v skladišče za krmo, pozneje pa preuredili v hlev. Vso opremo — oltarje, svetnike, slike, prižnico in klopi — so sežgali. Ker vsa ta leta po vojni ni nihče popravljal strehe, je bila v zelo kritičnem stanju in so morali živino preseliti drugam. Kmalu za tem se je obok podrl. Kot slovo so izdrli z zidov še okna in vrata.

Ko sem pred nedavnim zvedel za to tragedijo, sem ukrenil vse, kar je bilo mogoče. Na nadškofijskem uradu sem uredil vse formalnosti, kakor tudi na občinskem odboru v Črnomlju. Na državni praznik 9. maja sva skupaj s semiškim kaplanom organizirala delovno akcijo iz župnije Semič in Črnomelj. Takrat smo počistili notranjost. 15. maja sem s pomočjo ljubljanskih študentov začel predelavati ostrešje ter smo cerkev pokrili. Od 20. do

27. junija pa je pomagalo pri obnovi še osem ljubljanskih bogoslovcev ter pet bodočih bogoslovcev. Tako smo vzdali okna, prebarvali zvonik, napravili ozemlitev ter delno prezbiterij grobo ometali. V tem in prihodnem tednu nameravamo ometati notranjost, napraviti raven lesen strop, zabetonirati tla . . . Potem bi radi opremili notranjost, vsaj najpotrebnejše. Toda stroškov za to ne bomo več zmogli. Vse je odvisno še od božje pomoči in dobrih ljudi.

Za kakršne koli prispevke se že vnaprej priporočamo in zahvaljujemo. Pošiljate jih lahko na naslov:

Piber Vinko, kaplan
župnišče SEMIČ
Slovenija, Jugoslavija.

"Hvala, Tonček," sem mu rekel. "Tvoje pismo bom skušal objaviti v naših izseljenskih listih. Ne smete pričakovati kakih visokih zneskov, ker se v Ameriki vrsti kar prošnja za prošnjo! Toda ožji rojaki in tudi nekateri drugi dobri ljudje bodo gotovo vsaj s kako malenkostjo priskočili na pomoč."

"Izročite jim našo zahvalo in pozdrave!" je odvrnil Tonček in mi v pozdrav pomolil svojo trdo, žuljavo roko.

Včeraj je pri meni na domu prečital to Tončkovo pismo prof. dr. Jože Felicijan, štajerski rojak, doma iz celjske okolice. Brez besede je segel v žep in pustil lep dar za idealno delo mladega Tončka in njegovih prostovoljcev. Bo Tonček s svojimi mladimi idealisti iz Semiča, Črnomlja in Ljubljane vesel ali žalosten, opogumljen ali razočaran? Če bo med nami še več Jožetov in še več idealistov, bo Tonček gotovo vesel.

Drugič pa še kaj več o drugih srečanjih v naši lepi Sloveniji!

Edi Gobec

MAUSER — "POD BIČEM"

Imamo v zalogi I. in II. del te znamenite povesti, Cena nevez. 30 šil. s poštnino.

Tretji in zadnji del je v tisku in ga bodo kmalu začeli razpošiljati. Vendar k nam ga ne bo tako kmalu.

BRAGOVE ZVEZE V AMERIKI

V pisarni Baragove Zveze v Marquettu dela zadnje čase tudi slovenski duhovnik g. Jože Godina, ki se je priselil v Marquette iz Clevelanda. Po njegovem dopisu v Amerikanskem Slovencu posnemamo naslednje poročilo. Ur.

V TOREK 31. AVGUSTA JE MARQUETTSKA ŠKOFIJA praznovala vsakoletni Baragov dan — "Baraga Day". Običaj je, da se dan obhaja vsako leto v drugi župniji obširne škofije. Letos se je vršil v kraju Kingsford. Baraga osebno najbrž ni bil nikoli tam, ker v tistih časih ondi ni bilo naselbine. Ima pa kraj to zvezo z Baragom, da je v ondodni cerkvi še v rabi neki star Baragov oltar. Imajo ga za znamenito relikvijo iz Baragovih časov.

Slovesnost se je vršila popoldne z veliko mašo in pridigo domačega župnika. Poleg obilne množice vernikov je bilo prisotnih 45 duhovnikov. Pridigar je poudaril dvoje misli: Baraga je svojemu življenju postavil en sam cilj: oznanjati Kristusa. Druga misel: Slovenski narod je bil tisti, ki je dal krajem okoli Marquette največjega misijonarja. Zdaj je slovenski narod v stiskah zaradi pomanjkanja svobode, tudi verske, sočutno se ga danes spominjamo in molimo zanj, da bi junaško branil svojo vero.

Po maši je bil letni občni zbor Baragove Zveze. Dosedanji predsednik (Slovenec Msgr. Scheringer) in trije drugi odborniki so podali svoja poro-

čila in zbornico je nagovoril tudi škof Noa. Poročila s povedala, kako se širi po vsej Ameriki in izven nje poznanje škofa Baraga in kako se pripravlja postopek za njegovo beatifikacijo. Tajnik Fr. Brown je poudarjal zanimanje za Baraga med Slovenci. Sam je bil na primer med Slovenci v Clevelandu in lahko priča, da je navdušenje za Baraga tam na vrhuncu. Kot neko posebnost je potem poročal o delavnosti za Baragovo beatifikacijo p. Bernarda Ambrožiča in slovenskih naseljencev v Avstraliji.

Škofijski postulator Msgr. Szoka je med drugim poročal, da je bil nedavno na obisku v domovini Baragov zgodovinar inženir Jože Gregorič iz Chicaga, se tam sestal z nadškofom Pogačnikom in z njim razpravljal o delu za Baragovo beatifikacijo. Nabral je v domovini tudi lepo zbirko nadaljnjih dokumentov o Baragu, ki bodo dobro služili pri postopku v Rimu. Končno je zborovanju predstavil g. Jožefa Godina in ga imenoval za uradnega poročevalca slovenski javnosti o vseh Baragovih zadevah.

Pri volitvah si je Zveza izbrala novega predsednika, ker je prejšnji zaposlen predaleč od središča. Novi je škofijski konzultor Msgr. Pelissier, očitno francoskega pokolenja. Nekoliko se je branil, pa ga je škof Noa "nahrulil":

"Petnajst let mi že pripoveduješ, kako v vsaki težavi bežiš po pomoč k Baragu in da si vedno uslišan. Sprejmi predsedniško mesto in še naprej se zatekaj k Baragu!"

Vse to nam je lep dokaz, kako druge narodnosti častijo našega velikega in svetega rojaka — ali naj Slovenci zaostanemo in prepustimo delo za povišanje Baraga na oltar — zgolj tujcem?

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

£ 1-0-0: Danica McLachlan, Franc Pavlovič, Franc Znidarši, Peter Bizjan, Anton Požar, Miro Penca, Jože Šuster, Jakob Kuhar;

£ 0-10-0: Stana Lovkovič, Franc Kovač, Anton Požar.

ZA KOROTAN ni prišlo ta mesec nič. Dosedanja vsota šestega stotaka znaša £65-10-0. Šesti stotak je namenjen za eno dijaško sobo, ki bo posvečena avstralskim Slovencem. Prosim še nadaljnjih darov. Odpošljem, ko bo stotak cel.

ZA P. PODERŽAJA: £ 5-0-0: Anton Požar; £ 3-0-0: Branko Cvetkovič, Marija Martin; £ 2-0-0:

Alojz Filipič. — Nabrana in še ne odposlana vsota je 76. Rad bi za božič poslal misjonarju — stotak . . .

ZA SLOMSKOVO ZADEVO. — £4-0-0: Jože Ficko. — Nabrana vsota je £ 22. Rad bi dobil še tri funte, preden oddam novem namestnemu postulatorju, ki je p. Valerijan Jenko, iz Rima imenovan in pooblaščen. On bo poslal v Rim. PRIPOROČAM!

P. Bernard.

Za vse zgoraj nevedene darove iskren BO
POVRNI!

JANEZ EV. KREK

(s str. 333)

Eno glavnih njegovih zanimanj je bilo socialno vprašanje, ki se je pojavilo v Evropi z dotlej ne- navadno silo vzporedno z industrializacijo. Reševali so ga mnogi, vsak na svoj način: Marx z razrednim bojem in revolucijo, Cerkev pa s krščansko pravičnostjo in ljubeznijo ter s socialnimi reformami. V čas Krekovega šolanja padejo prve socialne okrožnice papeža Leona XIII. Že prej na so socialne ideje v smislu krščanstva širili Kettler, Vogelsang in drugi. Okrožnica "Rerum novarum", ki je najbolj odmevala po svetu, pa je izšla 15. maja 1891.

Kreku je bilo socialno čutenje prirojeno. Ker pa je bil tudi bistrega, tvornega duha ter je imel trdno voljo pomagati, zato se je takoj lotil dela. Dano mu je bilo, da je vedno vedel, kje je treba kako stvar prijeti, da se premakne z mrtve točke. To je sedmi ali osmi čut, politični čut. Vedel je tudi, da se brez organizacije nič ne doseže. Začel je organizirati delavce in kmete. Ustanavljal je zadruga, posojilnice in hranilnice ter počasi pripeljal ljudi do zavesti, kaj pomeni gospodarska neodvisnost. To delo je opravljal na shodih — v 25 letih je imel okoli tri tisoč govorov, večinoma na shodih — in s tiskom. Pokrenil je štirinajstdnevnik "Glasnik" (1894-1899) z geslom "Krščanski delavci, združite se!" in pozneje tednik "Naša moč", glasilo za slovensko delavstvo — 1905-1922). Veliko je pisal v "Domoljub" in v "Slovenca".

Reševanje socialnega vprašanja je v modernem času neločljivo povezano s političnim delom. Krek je bil političen ljudski človek in se torej politike ni branil; a tudi če bi mu ne bilo nič do udejstvovanja te vrste, bi se mu ne bil mogel izogniti. Ko mu je bilo 32 let, je bil izvoljen za državnega poslanca, in sicer v tako zvani peti, to je delavski kuriji. Avstrijski državni zbor se je tedaj počasi presnavljal iz na pol fevdalnega stanovskega zastopstva v zelo neenako in ozko volilno pravico v moderni parlament s splošno in enako volilno pravico. Peto kurijo so vpeljali 1897, splošno in enako volilno pravico pa deset let pozneje.

V državnem zboru je Krek kmalu postal ena najvidnejših osebnosti. Govoril je o najvažnejših vprašanjih tedanje države, o proračunih, o svobodi znanosti proti prof. Masaryku, o bosenski agrarni banki, o zakonu o vodnih prometnih zvezah, o ukinitvi ustave na Hrvaškem, o kartelih in trustih, proti madžarskemu imperializmu in za rešitev ju-

žnoslovskega vprašanja (o tem dne 18. VII. 1907). Bil je član raznih odsekov zbornice. Prav tako delaven je bil v kranjskem deželnem zboru; vedno je ustvarjalno posegal v njegovo delo. Krekova je ideja o **majniški deklaraciji**, ki so jo slovenski in hrvaški poslanci postavili v državnem zboru dne 30. maja 1917, ko je bil državni zbor med vojno prvič sklican. Deklaracija je izzvala valove nepopisnega navdušenja med vsemi Slovenci ter tvori prav za prav prvi korak k razbitju stare monarhije.

Nikdar ni izpustil izpred oči sedanosti in podrobnega dela, a pogled je vedno imel uprt v prihodnost. Zato je posvečal veliko skrb in ljubezen učeči se mladini, srednješolcem in zlasti akademikom. Že v prvih letih svojega javnega delovanja je zbiral okoli sebe srednješolce in jih učil filozofije in slovanskih jezikov. Med temi dijaki sta bila tudi Oton Župančič in malo pozneje Ivan Cankar. Tudi goriški duhovnik Jože Abram — Trentar, ki je umrl kot župnik v Pevmi 22. junija 1938, je spadal v ta krog. Abram je prevedel iz ukrajinščine Ševčenkovega "Kobzarja" (1907) in "Hajdamake" (1908). Krek je za dijake vsako leto prirjal počitniške socialne tečaje; teh so se kmalu začeli udeleževati tudi hrvaški akademiki.

Rad je zahajal med goriške in tržaške Slovence. Povsod je imel mnogo prijateljev in sodelavcev. Predvojna goriška "mlada struja" je bila vsa krekovska. Starejši duhovniki, ki so se udeleževali javnega dela že pred prvo svetovno vojno, se ga vsi še dobro spominjajo. In goriškemu Slovincu Lojzetu Resu, poznejšemu profesorju na visoki šoli v Benetkah, je Krek v avgustu 1917, torej tik pred smrtjo povedal svojo duhovno oporoko: "Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda, mislite le eno . . ." (3)

Koder koli je hodil, povsod je sejal v odprte brazde zdravo seme svojih idej in načrtov. In znal je povedati vsakemu človeku pravo misel, to je misel, ki jo je ta razumel in ohranil in če je mogoče pomagal uresničiti. Zares

"bil je med nami mož kot zrno klen in zdrav; ta, kakor knjige mi ljudi je brati znal."

(Oton Župančič: Naša beseda)

Bil je "eden izmed onih, s katerimi bi se dal dvigniti svet s tečajev . . ." (4)

UTRIPI, 1965

3) Dom in svet, 1919 str. 306.

4) Dr. Dragotin Lončar: Ob smrti dr. Jan. Ev. Kreka. Ljublj. zvon, 1917 str. 611.

NEW SOUTH WALES

Fairfield. — Moram napisati, kako je moj mož Rihard tragično izgubil brata Viktorja, stanujočega na Hrušici pri Jesenicah. Bil je strojevodja na Jesenicah in je šel 27. julija zjutraj ob 4.10 na delo. Zadel ga je avto, ki je z vso naglico pridrvel za njim. Zadet je bil v noge, potem ga je vrglo na sam avto in je dobil smrtne poškodbe na glavi. V tistem avtu so bili črnici in so hoteli vse prikriti. Ubitega Viktorja so zavlekli v breg pod neke skale. Tedaj je šel na delo Viktorjev kurjač in je naletel na njegovo kapo in torbo. Hotel je pobrati, pa so ga črnici odpodili. On je javil policiji, ko je videl, da Viktorja ni na delo. Policija je vse našla na mestu nesreče. Črnici so se izgovarjali, da se je bil Viktor peljal z njimi v avtu in so se prevrnili. To seveda ni bilo res, saj so ljudje, ki imajo hiše v bližini, vse videli. Policija je našla v avtu več steklenic žganja, praznih in polnih. Rajni Viktor zapušča ženo in 3 sinove. Isti mesec je umrl tudi Rihardov bratranec Maks, ki je bil učitelj blizu Kranja. Imel je raka. Tako je moj mož izgubil kar dva iz ožjega sorodstva. Prosim, opravite sv. mašo. — Pri romanju v Lidcomb je bilo prav lepo, čeprav je vmes deževalo. Upam, da bomo spet kmalu kam poromali. Lep pozdrav vsem rojakom. — **Karla Twrdy.**

PRIP. URED. — Iskreno sožalje g. Rihardu v imenu nas vseh.

VICTORIA

Woodend. — Moram pohvaliti Jaka iz Quenslanda, ker se je tako imenitno postavil za svojo novo domovino. Taki bi nazadnje morali biti mi vsi: stebri bodočega avstralskega naroda, ne pa le količki v kakem polomljenem plotu. Opažam, da ravno ljudje iz najlepših krajev — iz Gorenjske, štajerske in Koroške — se najprej asimilirajo in pozabijo na lepo slovensko zemljo, kakor tudi na

slovenska dekleta, ki s hrepenjem čakajo na svoje ženine, pa se mogoče morajo, pa ne po lastni krivdi, omejiti le na hrepenenje večnih višav. Ljudje s Krasa in raznih drugih hribov pa če le mogoče prihranijo toliko, da gredo spet enkrat pogledat preljube domače skale. — Resnici na ljubo se mora reči, da tukajšnja zemlja ni vredna nič. Jaz se dajem s to nevhvaležno zemljo že devet let, pa nisem prišel še nikamor, kajti tu komaj kaj zraste. Pozimi tako ni nič, je kar dosti mraz, saj nam vsako leto popokajo cevi pri vodovodu. Spomladi pa šele v oktobru začne toliko trava rasti, da se krave same preživijo. Konec decembra se spet ustavi vsaka rast vsaj za tri mesece. Seveda je drugače, kjer deluje irigacija, ali za to je treba najprej vode, potem pa kapitala. — Kar človeka še najbolj spravi iz ravnotežja, je to mrzlo avstralsko poletje, ko ti o Božiču krompir in fižol zmrzneta. Potem pa ta grozni ledeni veter! Če ti koso iz rok potegne, ko jo brusiš, se še ne zmeniš toliko, saj se je že doma včasih kaj takega pripetilo. Ampak ko ti sekiro zasuče, da udariš z ušesom po deblu namesto z ostrino, tu se pa že vse neha. Ali pa ko kako tele pobriše veter in ga valja do kake jame ali grma, to tudi ni karsibodi. Najbolje se obnese v takem vetru težak bik, tega ne prevrne tako zlahka in prebrisana žival že gleda, da dobi zavetje. No, tudi tele se počasi znajde. — Ko je pa enkrat ta divjost pri kraju, je pa "bush fire" tu! To je šele prijazno, ko ti vse gori okoli hiše, kot se nam je že parkrat zgodilo. Pa če hišo še rešiš, ti pogori vsa trava. Če si tako srečen, da si živino pravočasno stran spodil, ji nimaš vse leto nič dati jesti. — No da, kakorsizebodi in kakor je kdo navdušen za Avstralijo. Gospoda dr. Mikula gotovo ne prekosi nihče. Poglejmo svetopisemske oglednike, ki so šli v deželo Kanaan. Prinesli so po pet kil težke grozde, pa verjetno so precej krajev obleteli, preden so tako težke dobili, in to je bilo na vsak način sveže grozdje. V Avstraliji ti pa en sam grozd da približno toliko rozin! Tako smo brali v Popotni torbi. Ubogi štajerski in dolenski grozdek, kam so te porinili! Dobro, da se v Avstraliji tehta še na funte, človeka je upravičeno strah, kaj bo, če se bo začelo tehtati na kile. — **Janez Pristov.**

UREDNIŠTVU MISLI JE PRIJAZEN NAROČNIK poslal spodnji razglas. Zdi se nam, da ne bo veliko zanimanja zanj, zato ga objavljamo kar v angleščini. Če kdo od naših bralcev misli, da bi mu utegnili priti prav, ga bo že razvozljal, saj zdaj nam angleščina ni več španska vas.

Kdor bi mislil, da spada med tiste, ki bi lahko kaj izterjali od nemške vlade za škodo, ki so jim jo napravili nacisti, naj se obrne za bolj natančna pojasnila in napotke za postopek na naslov:

Mr. Savo Tory
Commonwealth Bank (MIS)
Corner George & Market Sts.
S y d n e y

Compensation payment to Nazi victims.

In July 1965 the West German Government passed an amendment to the existing law concerning compensation payment to persons who suffered damages to body and health when being persecuted by the Nazis for reasons of their nationality during world war II.

In accordance with this amendment eligible for compensation payment are all persons of Non-German nationality who were persecuted, imprisoned or deported by the Nazis and as a result have suffered damages to their bodies and health to a minimum extent of 25% disablement, providing these persons were Refugees in accordance with the Geneva Convention and registered with the UNRRA, IRO or UNO at the 1. 10. 1953.

Compensation payment will be granted to successful applicants in the following way:

1. **Capital compensation** from 1.1.1949 to 31.10. 1953. This amount could be between £500 and £1000.

Sydney. — V četrtek 4. novembra je v St. Vincent bolnici prestala težko operacijo ga. Tončka Maček, soproga poznanega Jožeta iz bližine mesta Newcastle. Tja se je družina preselila pred časom iz Canberre. Bolnica je v oktobru ime-la nenadno možgansko krvavitev in ta jo je napol paralizirala. Šele po daljšem času so se zdravniki odločili za tvegano operacijo. Prinesla je veliko upanje na ozdravljenje, ki pa utegne zelo počasi napredovati. Bog daj, da bi se napovedi zdravnikov ugodno izpolnile! To iz srca želimo bolnici, soprogu Jožetu in sinčku Gregorju. — **Urednik.**

2. **Lifelong pension.**

At present the monthly minimum pension amounts to DM 147.- (about £17) for disablement to the extent of 25% to 39%.

3. **Retrospective payment** of the life long pension as from 1.11.1953. This will be a considerable amount of money.

4. **Refund of all medical expenses.**

This compensation payment has nothing to do with the applications lodged some time ago with the United Nations High Commissioner for Refugees at Geneva, Switzerland. They were for compensation payable for the time of imprisonment in disregard of human rights.

Persons, who were older when taken into forced labor will receive compensation payment if they have suffered damages to the minimum extent of 50% disablement. In this case life long pension applies as from 1.10.1960 and all medical expenses will be refunded.

This compensation payment also applies to all persons, who were taken from their homelands into forced labor when under the age of 17 years.

**ALI STE ŽE PORAVNALI NAROČNINO?
KONEC LETA JE PRED VRATI!**

OKTOBRSKA KRIŽANKA REŠENA

Vodoravno: 1 jesen — 6 čvrst — 11 arena — 12 ujeti — 13 Krka — 15 vik — 17 osel — 20 Lea — 21 opal — 23 zr — 25 ako — 26 ak — 27 urada — 28 maj — 30 OP — 31 TT — 32 Mira — 33 panj — 34 na — 35 Eol — 37 SA — 38 meja — 39 kot — 40 žreb — 42 AUS — 43 jama — 44 čokat — 47 easel — 50 arija — 51 križi.

Navpično: Jaka — 2 era — 3 se — 4 en — 5 navada — 6 čuk — 7 V J — 8 re — 9 sto — 10 Tisa — 13 klatež — 14 rektor — 16 ila — 18 ekonom — 19 lopata — 21 oris — 22 para — 23 zmaj — 24 rana — 27 um — 29 J.J. (Josip Jurčič) — 33 pesek — 36 leča — 38 mu — 39 kali — 41 bor — 42 ata — 43 jež — 45 ki — 46 aj — 48 ar — 49 si.

Rešitev poslali: Peter Bizjan, Jože Grilj, Franc Koren, Franca Štibilj, Karla Twrdy.

DARILNE POŠILJKE

živil in tehničnih predmetov (bicikle, motocikle, mopede, radijske in televizijske aparate, frižiderje itd.)

ZA SVOJCE V DOMOVINI

pošilja tvrdka

Stanislav Frank

CITRUS AGENCY

74 ROSEWATER TERRACE

OTTOWAY, S.A.

Telefon: 4 2777

Telefon: 4 2777

SOLIDNOST — POPOLNO JAMSTVO

— BRZINA —

SO ZNAČILNOSTI NAŠEGA POSLOVANJA

SLOVENSKEGA MESNICA ZA

WOLLONGONG ITD.

TONE IN

REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne izdelke: kranjske klobase, ogrske salame, slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd. Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi. Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje prijatelje!

ALI STE ŽE PORAVNALI NAROČNINO?

KONEC LETA JE PRED VRATI!

PHOTO STUDIO

NIKOLICH

108 Gertrude Street

Fitzroy N. 6, Melbourne, Vic.
(Blizu je Exhibition Building)

Se priporoča rojakom za naročanje fotografij vseh vrst.

Nevestam posojam poročne obleke po nizki ceni

Odrpito vsak dan od 9. do 1.

in od 3. do 7. pop.

Ob sobotah in nedeljah od 9. zjutraj do 7. zvečer — TEL: JA 5978

BOŽIČNI PAKETI!

CENIK STANDARD DARILNIH

PAKETOV

NAJSTAREJŠE IN NAJSOLIDNEJŠE SLOVENSKE TVRDKÉ

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A.

1. BOŽIČ JE PRED VRATI. VAŠI DRAGI V DOMOVINI BODO POSEBNO LETOS SILNO VESELI VAŠIH POŠILJK. NIKAR JIH NE RAZOČARAJTE!

2. POHITITE Z NAROČILI! GARANTIRAMO, DA VSAK PAKET VSEBUJE SAMO PRVOVRSTNO BLAGO. NAPRAVITE SVOJIM DRAGIM S TEMI POŠILJKAMI TOPLEJŠI BOŽIČ!

3. V CENAH PAKETOV JE VKLJUČENA TUDI CARINA, KI JE V TRSTU VNAPREJ PLAČANA. TAKO BODO VAŠI DOMA DIBILI PAKET V ROKE POPOLNOMA BREZPLAČNO.

Paket št. 1:

1 kg. kave Minas
½ kg. čokolade
1 kg. kakao

2½ kg. £3.0.0

Paket št. 2:

2 kg. kave Minas
1 kg. sladkorja v kockah

3 kg. £3.0.0

Paket št. 3:

1 kg. kave Minas
2 kg. sladkorja v kockah
½ kg. čokolade
½ kg. kakao

3 kg. £3.5.0

Paket št. 4:

1 kg. sladkorja v kockah
1 kg. mila za pranje
100 gr. toalet. mila (2 kosa)
2 kg. olivnega olja
1 kg. svinjske masti
1 kg. spagetov/makaronov

6.20 kg. £4.10.0

Paket št. 5:

1 kg. kave Minas
1 kg. sladkorja, kocke
1 kg. riža Carolina
½ kg. bonbonov, finih
100 gr. čaja Ceylon
100 gr. popra v zrnju

3.70 kg. £3.0.0

Paket št. 6:

2 kg. polenovke (orig. norveske)
1 kg. olivnega olja

3 kg. £4.0.0

Paket št. 7:

1 kg. kave Minas
5 kg. sladkorja kristal
5 kg. makaronov-spagetov, finih
2 kg. riža Zlato Zrno
½ kg. popra v zrnju
½ kg. čaja Ceylon

13½ kg. £8.0.0

Paket št. 8:

2 kg. kave Minas
3 kg. sladkorja kristal
5 kg. svinjske masti
7 kg. riža Carolina Ardizzone
1 kg. rozin (grških sultan)

18 kg. £10.10.0

Paket št. 9:

1 kg. kave Santos
 5 kg. sladkorja kristal
 5 kg. makaronov/spagetov, finih
 5 kg. sladkorja kristal
 5 kg. riža Zlato Zrno
 5 kg. bele moke 00, najfinejše
 1 kg. olivnega olja
 1 kg. medu
 2 kg. svinjske masti
 ½ kg. rozin (grških sultan)
 100 gr. čaja Ceylon
 100 gr. cimeta
 2 stroka vanilije

26 kg. £13.10.0

Paket št. 10:

1 kg. kave Minas
 5 kg. sladkorja kristal
 10 kg. bele moke 00, najfinejše
 1 kg. rozin (grških sultan)
 10 kg. riža Carolina Ardizzone
 5 kg. makaronov/spagetov, finih
 1 kg. olivnega olja
 1 kg. mila za pranje
 ½ kg. toalet mila Palmolive
 ½ kg. čaja Ceylon

35 kg. £14.15.0

Paket št. 11:

2 kg. kave Santos
 10 kg. sladkorja kristal
 5 kg. bele moke 00, najfinejše
 1 kg. rozin (grških sultan)
 5 kg. spagetov/makaronov, finih
 5 kg. riža Zlato Zrno
 ½ kg. mlečne čokolade
 1 kg. sira Parmezan starega
 2 kg. olivnega olja
 100 gr. popra v zrnju
 100 gr. cimeta
 100 gr. čaja Ceylon
 200 gr. toalet mila Palmolive

32 kg. £17.10.0

Paket št. 12:

10 kg. bele moke 00, najfinejše
 7 kg. sladkorja kristal
 5 kg. riža Zlato Zrno
 2 kg. spagetov/makaronov, finih
 2 kg. kave Santos
 2 kg. holandskega sira (cel. hl.)
 1 kg. olivnega olja
 1 kg. rozin (grških sultan)
 2 kg. mila za pranje
 ½ kg. toalet mila Palmolive
 ½ kg. čaja Ceylon
 ½ kg. popra v zrnju

33 kg. £16.15.0

Paket št. 13:

200 lbs. (dve dvoj. vreči) bele
 moke 00 £11.18.0

Paket št. 14:

17 kg. svinjske masti (kanta)
 £7.0.0

Paket št. 15:

100 lbs. (dvojna vreča) bele
 moke 00 £5.13.0

Paket št. 16:

4 kg. svežih pomaranč (ali
 limon) £3.3.0

Paket št. 17:

9 kg. svežih pomaranč (ali
 limon) £5.15.0

Paket št. 18:

3 kg. kave Santos
 3 kg. riža Zlato Zrno
 3 kg. spagetov Fedelini
 3 kg. bele moke 00, najfinejše
 3 kg. sladkorja kristal
 3 kg. svinjske masti

18 kg. £11.10.0

Paket št. 19:

100 lbs. (dvojna vreča) bele
 moke 00
 3 kg. kave Santos
 5 kg. riža Carolina Ardizzone
 10 kg. sladkorja v kockah

63 kg. £18.10.0

Paket št. 20:

10 kg. bele moke 00, najfinejše
 10 kg. sladkorja kristal
 10 kg. riža Zlato Zrno
 1 kg. rozin (grških sultan)
 2 kg. olivnega olja
 ½ kg. finih bonbonov
 600 gr. finih keksov

34.10 kg. £13.10.0

Paket št. 21:

10 kg. bele moke 00, najfinejše
 10 kg. svinjske masti
 10 kg. riža Zlato Zrno
 10 kg. sladkorja kristal

40 kg. £15.10.0

Paket št. 22:

4 kg. olivnega olja £3.15.0

Paket št. 23:

5 kg. kave Santos
 3 kg. sladkorja kristal
 3 kg. sladkorja v kockah

5 kg. riža Splendor
 1 kg. mlečne čokolade
 ½ kg. popra v zrnju
 ½ kg. indij. čaja

18 kg. £14.16.0

Paket št. 24:

3 kg. kave Santos
 3 kg. sladkorja kristal
 3 kg. riža Splendor
 1 kg. bele moke
 1 kg. makaronov
 1 kg. šunke (konzerva)
 ½ kg. margarine
 5 konz. sardin v olju

13 kg. £11.10.0

Paket št. 25:

1 kg. kave Minas
 5 kg. sladkorja, kocke

6 kg. £3.15.0

Paket št. 26:

5 kg. kave Santos
 5 kg. sladkorja, kocke
 5 kg. riža Zlato Zrno
 5 kg. spagetov/makaronov
 ½ kg. čaja Ceylon
 ½ kg. popra v zrnju
 ½ kg. čokolade

20.75 kg. £14.15.0

Paket št. 27:

2 kg. kave Santos
 3 kg. sladkorja

5 kg. £3.12.0

Paket št. 28:

2 kg. kave Santos
 3 kg. sladkorja
 1 kg. riža Carolina Ardizzone

6 kg. £4.0.0

Paket št. 29:

1 kg. kave Santos
 3 kg. sladkorja
 3 kg. riža Carolina Ardizzone
 2 kg. makaronov/spagetov
 100 gr. popra v zrnju

9.10 kg. £4.0.0

Ostale pošiljke: U kolikor želite poslati domov zdravila, tkanine (štoffe), tehnične predmete kot razne motorje, kolesa (bicikle) radio aparate, poljedelske stroje itd., pišite name in poslali Vam bomo potrebna navodila.

Zastopnik za Vic.:

Mr. J. KAPUŠIN

103 FIFTH AVE., NORTH ALTONA, VIC.

Tel. 391-4737

Zastopnik za N.S.W.

Mr. R. OLIP

65 MONCUR STREET, WOOLLAHRA,

SYDNEY, N.S.W.

Tel. FB 4806